

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 50—
za en mesec .. " 4.50—
za Nemčijo celoletno .. " 55—
za ostalo inozemstvo .. " 60—
V Ljubljani na doma
za celo leto naprej .. K 40—
za en mesec .. " 4—
V sprevi pojava meseca .. 3.00—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto .. K 18—
za Nemčijo celoletno .. " 12—
za ostalo inozemstvo .. " 15—

SLOVENE

== Inzerati: ==
Enostolpna petstvrsta (55 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva- in večkrat .. " 45—
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvrsta K 1—
Izhaja vsak dan izvenmi nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vzni za

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bozn.-hero. št. 7583. — Upraviškega telefona št. 50.

Poklonitev treh zveznih slovanskih narodov spominu dr. Kreka.

Odkritje Krekove spominske plošče v St. Janžu.

Triumfalna vožnja slovanskih gostov po Dolenjskem.

Takega slavlja še ni videla naša Dolenjska, še ni videla Slovenija, ko so se v St. Janžu Poljaki, Čehi in Jugoslovani skupno z domačim ljudstvom poklonili spominu velikega dr. Kreka, glasnika svobode Jugoslovancov, vseh Slovanov. V nedeljo, dne 18. avgusta je bilo določeno o opoldanskih urah odkritje spominske plošče na župnišču v St. Janžu, kjer je izdihnil dr. Krek. Na dolenski vlak, ki je odšel iz Ljubljane proti 8. uri zjutraj, je navalilo toliko občinstva, da so bili v trenutku vsi vozovi nenavadno dolgega vlaka polni. Spotoma so vstopali na vseh postajah ljudje, ki so pohiteli na spominsko slavnost za rajnim dr. Krekom, ki je bila obenem manifestacijska slavnost zavezništva treh narodov Čeho-Slovakov, Poljakov in Jugoslovancov ter njih bodočih samostojnih, svobodnih in neodvisnih držav. — Ljudstvo se je dobro zavedalo velikanske važnosti teh slavnostnih ur in je z navdušenjem pozdravljalo ob celi progi s holmov in gričev, s stolpov, s cest in travnikov, posebno pa na postajališčih dole poslance, v prvi vrsti zastopnike poljskega in češko-slovaškega naroda. Vse je bilo polno znakov v narodnih barvah, slavlolokov. Ves vlak kakor v morju cvetja. Povsod radost, prisrčnost, iskrenost. Sila in volja naroda, moč duha in njega zavest sta ta dan dala duša. Dekleta in fantje v pestrih narodnih nošah med zelenjem naših travnikov in belih hiš. In naša pesem tako lepa kot slovenska domovina.

Že na ljubljanskem kolodvoru je bil pozdrav gostov nad vse prisrčen. Na dolenskem kolodvoru se je bila kljub še precej zgodnji jutranji uri zbrala velika množica ljudstva, zlasti žene in deklet v narodnih nošah ter je ljudstvo s cvetjem in zastavami pozdravljalo slovanske goste. Enako je bilo na vseh postajah na dolenski progi, tako v Šmarji, kakor tudi na Grosupljem. Tu je vrl dolenski knez Skubic iz Gor. Slivnice pozdravil dole člane Narodnega sveta, Jugoslovanskega kluba, Čeha in Poljake v imenu občine in v imenu Dolenjske. V svojem pozdravnem govoru je naglašal potrebo skupnega nastopa slovanskih narodov, zlasti v sedanjih hudih in odločilnih časih. Le v složnem, skupnem delovanju moremo dobiti zmago v naši bitki za ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Za njegove močate in jedrnathe besede se je zahvalil načelnik Jugoslovanskega kluba in načelnik Narodnega sveta dr. Korošec, poudarjajoč, da je došla mnogo stoglavna množica s svojim prihodom in s svojim pozdravom pokazala, da je ene misli s svojimi poslanci in da odobrava njihovo delovanje.

Nato je na čelu deklet v narodnih nošah pozdravila zastopnike slovanskih narodov v iskrenih besedah gđ. Perme Angela. Dekleta so obsula goste s cvetjem.

V imenu Srbov in Hrvatov je pozdravil zbrani narod odposlanec Narodne organizacije SHS. za Dalmacijo de Grisono.

S podobnimi odgovori so se poslanci in gosti oddolžili tudi na drugih postajah nad vse prisrčnim sprejemom, ki jih je prirejalo ljudstvo. Povsod so prišle žene in dekleta v narodnih nošah, otroci in fantje s trobojnicami in prepevanja naših narodnih himen ni bilo konca na celi progi. Cvetje se je vsipalo v vozove ter zagrnilo zastopnike treh zavezniških narodov. Vsa okna pri vozovih, v katerih so se vozili poslanci, so bila že takoj na prvih postajah okrašena krog in krog s cveticami in vsakemu poslancu so pripenjale žene in dekleta, kjer so se mogli pokazati med občinstvo, cvetja in trakovi. Vasi in zaselja ob vsej progi so imela razobešene naše trobojnice in z daljnih gričev so plapolale s cerkvenih stolpov gostom nasproti barve našega naroda. Obilo prilike so imeli Poljaki in Čehi videti in si ogledati že med vožnjo našo lepo Dolenjsko, eno najrodovitnejših pokrajin naše slovenske zemlje. Obilo prilike so imeli Poljaki in Čeho-Slovaki, primerjati delo našega kmeta z delom svojega domačega kmetovalca, obilo prilike pa so imeli tudi vpogledati v dušo tega našega kmeta, ki ob vsem trdnem in napornem delu za svoj obstanek ni pozabil na delo za svoj narod in čigar duša se je vnela v mogočnem navdušenju za ideal svobode ter razumeva tudi težnje, ki so zbližale narod Poljakov, Čeho-Slovakov in Jugoslovancov k skupnemu nastopu. Imeli so tudi priliko, spoznati zlato dušo naše kmetice, ki je pustila dom, da prihiči pozdravit mile goste. Kmečka dekleta in tržanke, obe v narodnih nošah, da ni bilo razlike med njimi, so na najstijajnejši način pokazale gostom, kako globoko je vkoreninjena tudi v našem ženskem svetu demokracija in narodna misel. Otroci so tekmovali, kdo bo prvi storil kateremu izmed gostov kako ljubav, nosili so jim cvetja, stiskali jim roke in se jih dotikali samo iz ljubezni do misli, katero so, dasiravno še ne popolnoma zavedno, že začeli slutiti in spoznavati. Prepričati so se mogli naši gostje, da je vera v lepšo bodočnost našega naroda prodrla v zadnjo vas in v zadnjo koč in da je ni moči, ki bi mogla našemu ljudstvu iztrgati to globoko prepričanje iz src.

V Žalni je pozdravil dole goste zbor žena in deklet. Gđ. Ana Šeme je nagovorila v krasnem govoru dole zastopnike treh slovanskih narodov. Dekleta so goste obsula s cvetjem. Enako je bilo tudi v Višnji gori in Zatičini. V Višnji gori se je pridružilo izletnikom v St. Janž zelo veliko novih častilcev ideje pokojnega dr. Kreka. Vstopila je tudi višnjegorska godba, ki je zaigrala na kolodvoru našo narodno himno.

V Trebnjem je bil sprejem naravnost veličasten. Vlak je pripeljal na postajo mimo goste vrste žena in deklet v narodnih nošah in nebrojne množice naroda. V vzornem redu je počakala vsa vrsta sto in stoglavega občinstva, da se je vlak ustavil in da so poslanci izstopili. Že prej ob prihodu vlaka je donelo navdušeno pozdravljanje gostom nasproti. Ko pa je ljudstvo zagledalo načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca v spremstvu načelnika Češkega svaza Františka Staneka in poslance dr. Glombinskega, je šlo kakor vihar navdušenja skozi vse mase. Gospodična Angelica Springer je pozdravila v krasnem govoru dole goste v imenu vsega prebivalstva iz Trebnjega, zahvaljujoč se jim, da oridejo počastiti spomin dr. Kreka. Da

la je izraza volji vsega naroda po svobodi udinjenju in neodvisnosti ter veselju ljudstva, da vidi poslance v taki edinosti ne samo med seboj, marveč tudi z ostalimi slovanskimi narodi. Pevski zbor je zapel »Lepo našo domovino« in z vseh strani se je vsulo cvetje na izletnike.

Na nagovor je odgovoril kot prvi načelnik Češkega svaza poslanec Stanek, izražajoč veselje nad navdušenjem nepreglednih mas ljudstva za jugoslovansko in v obče slovansko idejo. Zahvalil se je zlasti ženskemu svetu za priščne pozdrave. Kot drugi je nagovoril ljudstvo bivši minister Glombinski. Izrekel je prepričanje, da morata oba naroda skupaj s čeho-slovaškim narodom doseči svoj cilj. Govoril je nato dr. Verstovšek v imenu Jugoslovanskega kluba, izražajoč svojo radost, da je bilo poslancem Jugoslovanskega kluba mogoče pokazati gostom, kako čuti narod za veliko idejo, katero zastopa jugoslovanska delegacija v državnem zboru. Poslanec dr. Sunarič je izražal radost nad tem, da moremo pokazati našim skupnim sovražnikom krepko voljo jugoslovanskega naroda.

Med nagovorom in odgovori je v vlak razdelila posebna skupina narodnih žen in deklet v narodnih nošah med poslance mak zajtrk z vinom in kruhom ter si s tem iztekla zahvalo od vožnje in pozdravljanja precej izmučenih izletnikov.

Iz Trebnjega je vlak odpeljal po stranski progi proti St. Janžu. Vlak je sopihal v vročem opoldanskem solncu proti severovzhodu. Na pol poti v Mirno pa mu je zmanjkalo sape, vedno počasneje je lezel navkreber in končno je običal sredi proge med skalami. To neljubo zamudo bi bila državna železnica prav lahko preprečila, če bi bila imela le nekaj dobre volje. Vlak so morali razdeliti na dva dela ter je ostal drugi del na progi, prvi del vlaka pa se je odpeljal naprej do Mirne. Tam je počakal, da je stroj privlekel še drugi del vlaka čez klanec. Kakor basen krasen je bil sprejem na tej majhni postaji. Skupina narodne dece s trobojnicami in deloma tudi v narodnih nošah je pozdravila izletnike in otroci so zapeli s svojimi zvonicami glasovi ljubko »Lepo našo domovino«. Poslanci so izstopili ter se prisrčno zahvalili otrokom za krasni sprejem in načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je nagovoril dole ljudstvo. V imenu okolice je pesnik Franjo Neubauer, ki je tudi aranžiral ves ta ljubki sprejem, prečital sledečo pesem:

Prihajate nam od povsod
slavit moža, ki večno spava.
Nad grobom pa žari mu slava
in rod njegov praznuje god
življenja in vstajenja
iz robskega trpljenja.
Ker on se več ne prebudi
pa narodu bodite Vi
borilci in buditelji,
vodniki in učitelji,
da narod neha biti sluga,
da bo pogumen in krepak.
Pozdravljen Čeh nam in Poljak,
pozdravljeni sinovi juga!
Vaš pot naj bo triumf idej,
ki pot nam kažejo naprej
do lepše sreče in prostosti!
pozdravljeni nam mili gosti!

Medtem ko so gostje čakali, da lokomotiva privleče tudi drugi del vlaka, je koncertirala višnjegorska godba. Med navdušenimi ovacijami ljudstva je končno vlak krenil naprej, povsod pozdravljan. — V Mokronogu je bil sprejem zelo prisrčen. Goste je pozdravil v iskrenih besedah domači notar g. Demšar. Povsod je ljudstvo prepevalo naše domače himne.

Prihod v Karmel.

Namesto okrog poldneva, je dospel vlak šele proti 2. uri popoldne na postajo Karmel. Tudi tu nepregledna množica ljudstva, zlasti žene, deklet in otrok v narod-

nih nošah, prepevajočih »Lepo našo domovino«. Izza kolodvora pa je že bilo videti cele vrste nasajenih bajonetov. Po cesti, kamor si pogledal, orožnik in vojak! Navzlic tem izzivalnim odredbam političnih oblasti je ljudstvo ohranilo mirno kri in pozdrav g. Prijatelja od Sv. Trojice se je mogel izvršiti popolnoma nemoteno, kakor se je sploh vsa slavnost izvršila nad vsa sijajno in v popolnem in neskaljenem redu. Odzdravil je v imenu vseh došlih gostov načelnik Jugoslovanskega kluba in Narodnega sveta dr. Korošec, zahvaljujoč se mu za krasen sprejem. Ob petju »Lepo našo domovino« so odšli gostje s kolodvora, kjer jih je čakala na cesti nepregledna vrsta narodnimi zastavami, zelenjem in cvetjem okrašenih vozov. Mnogi vozovi so nosili poleg tega tudi napise, nanašajoče se na vzajemnost med slovanskimi narodi, na bratsko ljubezen do Poljakov in Čeho-Slovakov in na edinstvo s Srbi in Hrvati ter na našo bodočo Jugoslavijo. Zastave v barvah našega troimenega naroda so vihrale z vozov in pred sprevedom gostov v St. Janž so nosili fantje na visokih drogih velike slovenske trobojnice. Ko so zasedli gostje vozove, katerih je bilo zelo veliko število, a vendar mnogo, mnogo premalo, da bi bili našli vsi prostora, se je začel sprevod pomikati navzgor proti St. Janžu.

V St. Janžu.

Na čelu spreveda je korakala mladina in fantje, za njimi gasilci iz Višnje gore, nato drugi posetniki in vozovi ter godba iz Višnje gore, nakar so prišli na vozovih in deloma tudi peš poslanci in drugi posetniki iz Ljubljane, Črnomlja, Metlike, iz Novega mesta, z vseh postaj ob dolenski železnici ter številni gostje iz Hrvaške. V pekočem opoldanskem solncu se je pomikal sprevod precej hitro proti St. Janžu. Pred vhom v kraj so pričakovali že prej došli gostje iz raznih naših pokrajin. Bili so tu zastopniki vseh slojev iz Celja, Laškega trga, iz Zidanega mosta, Trbovelj, Brežic, Sevnice, sploh iz vse Savinjske in Savske doline ter mnogi zastopniki hrvaškega naroda. Bili so tu Hrvatje pod vodstvom župnika Stepina in Brdovca, urednik »Novin« Brozovič, upravitelj Šlibar iz Novih Dvorov, tajnik hrvaškega sokolskega saveza v Zagrebu Ulčnik, član uredništva »Hrvaške države« Semič ter Pero Rogulja. Tudi iz Mokronoga so pričakovale tu goste žene v narodnih nošah ter sta si stekli za udeležbo iz Mokronoga posebnih zaslug gospe Mici Souvanova in dr. Češarkova. Tu je čakala goste tudi železničarska godba z Zidanega mosta. Godbi, iz Višnje gore in zidanmoška, sta si vrlo odgovarjali. Ob vohu v kraj je čakal goste pester spalir žena in deklet v narodnih nošah, ki so pozdravile dole goste z navdušenimi kliči, z mahanjem zastav ter jih obsipale s cvetjem in jim pripenjale cvetje in spominske trakove za slavnost odkritja Krekove plošče.

Pod slavlolokom, ki je nosil naps: »Ljubezen do doma in do svobode, to je upanje naše bodočnosti«, je pozdravil dole goste šentjanski župan Majcen:

Visoko cenjeni prijatelji in častilci dr. Kreka. Ko danes odkrijemo v naši občini, na hiši, kjer je zatisnil naš jugoslovanski apostelj svoje trudne oči, skromen spomenik, vidimo šele, kdo je bil on. To nam dovolj jasno spriča ogromno število, v katerem ste prišli danes tu sem, da skupno odobrimo njegove ideje. V posebno čast mi je, da zamorem med današnjimi častitelji pozdraviti njegove zveste sobojevnike, naše brate Čeha na čelu z dičnim načelnikom Češkega svaza g. Stanjekom, odlične zastopnike plemenitega poljskega naroda. Vsem tem kakor tudi bratom Srbov, Hrvatov in vsem ostalim Slovincem

Poslanec ekscelenca Glombinski je izrazil razumevanje poljskega naroda, ki spoznava veliko misel ujedinjenja vseh Jugoslovancov in ki obeta, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da se ta ideja uresniči.

kličem kot župan dr. Krekove smrtne obče v svojem kot v imenu vseh naših občanov dobro došli, pozdravljeni. Krepak nazdar in neustrašen »naprej« po začrtani poti!

Za pozdrave se mu je zahvalil v imenu Čehov načelnik Češkega Svaza František Staněk, v imenu Poljakov bivši minister Glombinski, za Jugoslovanski klub pa načelnik dr. Korošec.

Dopoldanske slavnosti v št. Janžu.

Mnogo Ljubljancev se je pripeljal v št. Janž že z večernim vlakom. V zgodnjih jutranjih urah pa so pričele prihajati številne množice ljudstva od vseh strani, deloma peš, deloma na vozovih, ki so bili okrašeni s trobojnicami in zelenjem. Proti šest uri je prispelo čez Zidan most nad 60. Hrvatom in Hrvatice v krasnih kmetijskih narodnih nošah. Št. Janž je bil ves v zastavah, mlajih in zelenjem. Posebno lepo je bil okrašen prostor pred župniščem in pa župnišče, na katerem je vzdana spominska plošča dr. Krekova. Na vseh cestah, ki vodijo v št. Janž, so bili postavljeni krasni slavloloki z izrazitimi napisi.

Ob 7. uri jutraj je bila slovesna sv. maša v proslavo cesarjevega rojstnega dne, katero je daroval domači župnik g. Ludovik Bajec. Pred mašo je imel govor, v katerem je poudarjal zvestobo slovenskega naroda do habsburške dinastije in pozival navzoče, naj prosijo Boga, da bi podelil cesarju moč, da kmalu sklence težko zaželeni mir, ki bo tudi našemu narodu prinesel svobodo. Vojaštva in orožništva pri cesarski maši nismo opazili.

Ob 11. uri je bila slovesna maša za dr. Kreka. Med mašo je imel krasen cerkven govor mestni župnik in pisatelj F. S. Finžgar.

Po sprejemu so se podali gostje v župnijsko cerkev, kjer je bila tiha sv. maša za pokojnega dr. Kreka, množice so se pa pričele zbirati na obširnem, z mlaji in zelenjem zelo okusno okrašenem prostoru med cerkvijo in župniščem. Pred govorniškim odrom so napravila dekleta v krasnih narodnih nošah velik krog, kamor so se po končani maši postavili slovanski gostje.

Odkritje spominske plošče.

Burno pozdravljen je stopil na govorniški oder domači župnik in zvest prijatelj pokojnega Kreka Ludovik Bajec in imel naslednji govor:

Bodi mi dovoljeno, da v tem svečanem in zgodovinskem trenutku izpregovorim prvo besedo. Naloga, ki mi je dana, ni lahka. Zavedam se, da nastopam danes pred zastopniki in govorim pred elito vseh slovanskih narodov avstro-ogrske monarhije.

Dovolite, navzoči slovanski bratje in sestre, da pozdravim v Vašem imenu — v imenu št. župljanov — in mislim, da ne pretiravam, ako rečem v imenu vsega slov. naroda, zastopnike našega bratskega češkega naroda. V prvi vrsti naj velja ta moj srčni pozdrav možu, ki je združil zastopnike celokupnega češkega naroda brez razlike strank in svetovnega naziranja v mogočno parlamentarno falango — načelniku Češkega svaza g. Staneku. Prepričani bodite gospod načelnik in Vi gospodje njegovi tovariši, da se danes dobro zaveda ne samo inteligenca, ampak tudi naš slovenski kmet, delavec in obrtnik, kako močno in nerazrušno oporo ima naš slovenski narod v Češkem svazu. Prepričani bodite, bratje Čehi, da odmeva danes po širni slovenski domovini, od mesta in trga pa do zadnje gorske koče en sam klic: »Češkemu narodu je dolžan slovenski narod nesmrtno ljubezen in zvestobo.«

Nepopisno me je razveselilo pismo, katerega mi je pisal g. dr. Korošec in v katerem mi naznanja, da pridejo na današnje slavnosti zastopniki našega bratskega poljskega naroda. Skoraj nisem mogel verjeti, da bo smela sprejeti naša Dolenjska tako odlične in drage nam goste in jim zaklicati krepki »Na zdorovje«. Najprisrčnejše bodite pozdravljeni Vi sinovi onega slavnega naroda, ki je rešil pod junaki vodstvom kralja Sobieskega Dunaj in z njim vred vso Avstrijo turškega barbarstva in suženjstva. Iskreni pozdrav moj velja pred vsem prisotnemu prevzvišeni mu p. dr. Glabinskemu, Moraczewskemu in grofu Skarbeku, dičnim zastopnikom poljskega naroda in njih tovarišem. Bog živi Poljsko!

In Vi, naši gospodje zastopniki bratskega hrvatskega in srbskega naroda! Ali naj Vas pozdravim kot goste danes, ko stojimo ob smrti hiši našega in Vašega velikega očeta, nesmrtnega dr. Kreka? Ne, bratje Hrvati in Srbi! Ista hiša, za katero je naredila načrt jugoslov. deklaracija in katero zidajo in so skoraj dozidali naši in Vaši narodni zastopniki, ista hiša bo sedaj za nas vse. V tej hiši bomo skupno stanovali, skupno delali, skupno se veselili, skupno žalovali. V duhu vidim stati na pragu te mogočne zgradbe lepo močno ženo in čujem iz njenih ust en klic: Otročiči moji, sinovi moji, hčere moje —

ta hiša je Vaša last, jaz pa sem Vaša dobra od smrti vstala mati — Jugoslavija. Zato bodite srčno pozdravljeni, ne kot gostje, ampak sinovi skupne matere, kot kri naše krvi.

Pozdrav moj velja tudi Vam, našim ljubljnim državnim poslancem. Pozdravljen bodi v prvi vrsti Ti, dragi prijatelj, visokoslužbeni g. doktor, načelnik Jugoslovanskega kluba. Pozdravim Te kot našega jugoslovanskega Arona. Tebi nemajno zaupa naš narod in je prepričan, da ga kmalu pripelješ v obljubljeno deželo.

ski narodi še žive, pa ne samo žive, ampak da hočejo živeti svobodno — in brez verig.

Mi pa, naš Evangelist, mi tvoji jugoslovanski otroci, ti pa danes slovesno obljublamo, ne, prisegamo, da hočemo izpolnjevati do zadnjega vzdih tvojo oporoko: Vi vsi — — —

Prokletstvo nad vse, ki odpadajo...

Govoru župnika Bajca je sledilo nepopisno navdušenje. Godba je zaigrala »Lepo našo domovino«, katero je tisočera množica navdušeno prepevala. Ko se je navdušenje nekoliko poleгло, je stopil na oder št. Janžski župan Majcen in prebral zapisnik slavnostne seje št. Janžskega občinskega zastopa. Glasi se:

Ker je tukajšnji pripravljalni odbor za odkritje dr. Krekove spominske plošče naprosil občinski zastop, da prevzame v varstvo in skrb spominsko ploščo, ki je vzdana v tukajšnjem župnišču, ki je istakotako izročeno v skrb občine, zato predlagam sledeče:

Da se počasti spomin moža, ki je z veliko ljubeznijo delal za narod, za kmeta in gospoda, ter se je v posebni meri izkazal v zaslugah za to občino in ker je tu umrl, se izreka občinski odbor soglasno za predlog in sprejme v varstvo in oskrbo spominsko ploščo za vse večne čase. S tem se proglašajo izključnim gospodarjem plošče in obljublja, da mu bo to posebna, ljuba skrb, vsaj nekoliko se oddolžiti za vse, kar je storil ta veliki mož narodu. To se naroča vsem poznejšim občinskim zastopom, naj nikdar ne pozabijo tega izročila svojih prednikov.

Govorili so nato v kratkih besedah k ljudstvu, spominjajoč se umrlega Kreka, še poslanci dr. Glombinski, František Staněk in Sedlak ter načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec.

Spominska plošča, vzdana na št. Janžskem župnišču, kaže pokojnega dr. Kreka v profilni sliki, izdelani od kiparja Dolinarja, z napisom:

V tej hiši je umrl dne 8. oktobra 1917 dr. Janez Ev. Krek.

Po odkritju spominske plošče se je vrnil v župnišču skupen obed oficijelnih odposlancev, na katerem je župnik Bajec, kot gospodar hiše, nazdravil bratskemu poljskemu narodu in Čehom, zastopnikom Hrvatov in Srbov, kot sinovom iste matere, starosti kranjskih politikov dvornemu svetniku pl. Šukljuetu in županu dr. Ivanu Tavčarju, kot županu stolnega mesta in kot predsedniku JDS.

Poslanec Glombinski se je župniku zahvalil v imenu gostov za prijazen sprejem, na kar je pozdravil goste v imenu VLS. vodja stranke dr. Lovro Pogačnik. Gazdarici, župnikovi materi gospé Bajčevi, ste stali ob strani gospa dr. Rybáčeve in gđc. Cilka Krekova.

Veselica po odkritju.

Po odkritju so se množice odpravile na travnik, kjer so stali paviljoni z različnimi okrepčili, in razvila se je živahna, neprisljuna zabava. Za razvedrilo in spremembo je skrbela višnjegorska godba iz obraževalnega društva ter železničarska godba iz Zidanega mosta. Ko se je zmrčilo, so se gostje začeli razhajati. Večina poslancev se je odpeljala še isti večer, nekateri pa so prenočili v št. Janžu in se odpeljali danes jutraj. Med njimi so bili tudi poslanci Staněk, Sedlak, Kalina, Bradač, Vaněk, Korošec, Rybáf.

Povratek v Ljubljano.

Tudi pot naših poslancev in njih gostov iz št. Janža nazaj je bila prava triumfalna pot ter je poslance sprejemalo ljudstvo na vseh postajah z velikanskim navdušenjem, s cvetjem in petjem naših narodnih himen. Kjer je postal vlak delj časa, so morali poslanci ljudstvo ogovoriti in po vsej progi je pozdravljalo staro in mlado vračajoče se izletnike kar najprisrčnejše. Ko se je napravil večer, so zaiskrili na hribih in bregovih kresovi, kar se je posebno učinkovito videlo pri boštanski graščini. Tudi po nižavah so goreli tu in tam kresovi. Zlasti velik naval občinstva je bil v Trebnjem, Višnji gori, Grosupljem in na državnem kolodvoru v Ljubljani.

Sobotne slavnosti. Ustanovitev Narodnega sveta.

V soboto dopoldne je bilo po obširnih in temeljnih razgovorih ustanovno zborovanje Narodnega Sveta za Slovenijo in Istro zaključeno. Posvetovanja so se vršila v petek cel dan in v soboto dopoldne in so pokazala popolno enotnost naziranja glede vseh glavnih smernic. O zborovanju bo izdan še poseben komuniké.

Slovanska deputacija pri knezoškofu.

V soboto opoldne so posetili knezoškofa dr. Antona B. Jegliča odposlanci vseh treh v Ljubljani zastopanih narodov, in sicer eksceleca Glombinski, František Staněk in dr. Joso Sunarić in se mu poklonili v imenu Poljakov, Čehov in Jugoslovancev. Poslanec Staněk je pozdravil knezoškofa kot cerkvenega kneza, kakršnega žal Čehi v svojih vrstah pogrešajo. Profesor Glombinski je častital jugoslovanskega narodu, da ima med svojimi cerkvenimi poglavarji moža, ki stoji v svoji iskreni domovinski ljubezni v prvi vrsti z najslavnejšimi poljskimi škofi. Dr. Sunarić je dal izraza globokemu spoštovanju, ki ga goji ves jugoslovanski narod brez razlike vere do cerkvenega kneza, kateri zasluži ime primasa Jugoslavije. Knezoškof dr. Ant. B. Jeglič se je ljubeznivo zahvalil za poklonitev, poudarjajoč, da tudi kot cerkveni knez vrši samo svojo dolžnost, ako se kot veren sin svojega naroda postavlja v vrsto bojevnikov za pravice jugoslovanskega ljudstva; v izvrševanju te svoje velike dolžnosti hoče vztrajati do konca. Knezoškof je izrazil svoje veliko veselje, da so se sestali v Ljubljani zastopniki češkega, poljskega in jugoslovanskega naroda k složnemu delovanju in jim je želel pri tem obilo uspeha.

Skupno kosilo.

Ob 1. uri popoldne se je vršilo v prostorih Mladike skupno kosilo za slovanske goste, ki so bili ta dan gostje našega slovenskega ljubljanskega ženstva. V okusno okrašenem vestibulu Mladike sta pozdravila goste s kruhom in soljo v imenu ljubljanskega slovenskega ženstva gospa dr. Tavčarjeva in gospa dr. Gregoričeva. V obliki napitnic so govorili posl. dr. Ravnihar, posl. Vaclav Klofač in ekscele. dr. Glombinski. — Po kosilu so odšli gostje k popoldanskim posvetovanjem.

Sprejem slovanskih gostov pri županu.

Ob 3. popoldne so obiskali poslanci prof. Glombinski, Staněk in dr. Sunarić ljubljanskega župana dr. Ivana Tavčarja, ki je sprejel zastopnike bratskih narodov v navzočnosti mnogih občinskih svetnikov. Poljski, češki in jugoslovanski odposlanci so se županu zahvalili za prisrčen sprejem in za gostoljubnost, s katero jih povsod sprejemajo. Izrazili so svoje občudovanje nad narodno zavednostjo slovenske Ljubljane. Po polurnem razgovoru so gostje zapustili mestno hišo.

Seja Jugoslovanskega kluba.

V soboto ob 3. popoldne se je sestal v srebrni dvorani hotela »Union« Jugoslovanski klub k plenarni seji, katere sta se udeležila tudi hrvatski saborski poslanec prof. Šurmin in bosanski narodni voditelj dr. Joso Sunarić.

Načelnik dr. Korošec je v otvoritvenem govoru pozdravil ustanovitev Narodnega Sveta za Slovenijo in Istro ter med splošnim pritrevanjem izrazil željo, da čim preje pride do ustanovitve skupnega Narodnega odbora za Slovence, Hrvate in Srbe.

Nato se je vršila živahna politična razprava, katere sta se udeležila tudi profesor Šurmin in dr. Sunarić. Z ozirom na trpljenje v ozadju in na fronti, na obupne prehranjevalne razmere in na razne dogodke na vzhodu, dalje z ozirom na absolutistični režim v Bosni, na tamkaj vedno hujšo naraščajočo bedo in umiranje naše dece, zahteva klub sklicanje delegacij in državnega zbora. Klub pa je proti takemu zasedanju parlamenta, ki naj bi imelo edini namen, spraviti pod streho davčne predloge, temveč zahteva normalno zasedanje državnega zbora. Jugoslovanski klub ponovno protestira proti temu, da vlada onemogoča stik poslancev z ljudstvom, da zatira svobodo tiska ter prepoveduje vojakom čitanje narodnega časopisa.

V vseh vprašanjih se je pokazala popolna enotnost naziranja v klubu združenih poslancev.

Posvetovanje poljskih, čeških in jugoslovanskih politikov.

Po seji Jugoslovanskega kluba se je vršila konferenca poljskih, čeških in jugo-

slovanskih politikov. Posvetovanja so se udeležili poljski in češki delegati, poslanci Jugoslovanskega kluba, zastopniki koncentracijskih strank v Banovini in Bosni, zastopniki Narodne organizacije SHS, za Dalmacijo, člani Narodnega sveta za Slovenijo in Istro ter nekateri posebno povabljeni politiki. Konferenco je otvoril poslanec dr. Korošec, ki je prečital sledeči pozdravni brzojav predsednika Poljskega kluba poslance Tertila:

Zal, ne morem priti. Pozdravljam Vas brate srčno. Edini smo z Vami v neolčljivem vdanem spominu na velikega pokojnega poslanca in neumornega delavca dr. Kreka. — Tertil.

Navzoči so sprejeli ta pozdrav Poljskega Kola z živahnim odobravanjem.

Pozdravne brzojave so poslali nadalje poslanec p. Stojan ter več jugoslovanskih narodnih organizacij.

Za predsednike konference so bili izbrani: poslanec Glombinski, Stanek in Korošec; za zapisnikarje pa Kalina (za Čehe), dr. Czernecki (za Poljake), dr. Ravnihar, in dr. Petričič (za Jugoslovane).

Nato so referirali: poslanec Glombinski

poslanec V. Klotič o političnem položaju aliiranih delegacij v bližnji dobi ter poslanec dr. Verstovšek o gospodarskih in kulturnih stikih med poljskim, češkim in jugoslovanskim narodom.

Po kratki debati je predsednik dr. Korošec ugotovil, da vlada v vseh bistvenih točkah popolno soglasje ter je dal izraza globokemu prepričanju, da bo konferenca obrodila obilnega sadu. Nato je bilo posvetovanje ob 7. zvečer zaključeno.

O konferenci je bil izdan sledeči

komunike:

Konferenca, katere so se v Ljubljani dne 17. avgusta 1918 udeležili Poljaki, Čehoslovaki in Jugoslovani, se je bavila z vsemi kulturnimi, političnimi, socialnimi in gospodarskimi problemi, ki se tičejo uresničenja samoodločbe udeleženi narodov, kakor tudi z vprašanjem, kako naj se trajno uredi razmerje teh narodov med seboj. Pri tem se je konstatirala popolna enodušnost vseh delegatov, tako v vprašanju načel, kakor tudi v vprašanju skupne taktike, s katero naj se doseže končni naš cilj.

Skupna večerja v Mladiki.

Pri skupni večerji, ki se je vršila v Mladiki, je predvsem napil gostom ljubljanski župan dr. Tavčar. Pozdravlja goste in jih prosi, naj oprostite, če niso bili tako sprejeti, kot je želelo naše srce. Povdarja, da je gospodovala v ljubljanski mestni zbornici pred petdesetimi leti izključno nemščina. Nemci so nas tlačili k tlom. Danes so pa Nemci v Ljubljani le neznačajna manjšina. Moč ideje je silnejša kot bajoneti, silnejša kot ohromela nemška birokracija. Ljubljana noče biti več sužnja nemške arogance.

Poglobili smo danes zvezo z našimi češkimi brati. In prvič smo pozdravili v Ljubljani poljske kohorte. Korakati hočemo skupno za enim in istim ciljem. V Ljubljani smo doživeli historičen čin: ustanovil se je triumvirat med češkim, poljskim in jugoslovanskim narodom. Ne strajajo nas več očitania Nemcev, ki nas dolže veleizdaje. Mirno bomo korakali naprej za skupnim ciljem do skupne zmage. Napija gostom s severa.

Nato pozdravi eksc. dr. Glombinski. Dragi bratje Slovenci! Gospod župan pravi, da naj oprostimo, ker nas niste sprejeli tako, kakor ste želeli. Povdarjam v svojem imenu in v imenu vseh gostov, da nas boljše niste mogli sprejeti. V demokratičnih časih živimo. Sprejeli ste nas gostoljubno, a dali ste nam najdražje: odprto srce. Težko je bilo naše trpljenje, toda kakor je prišlo krščanstvo potom mučeništva do zmage, tako je bila potrebna tudi za nas Slovane Kalvarija, preko katere bomo prišli do svobode. V naši državi ne bomo nobenega pritiskali, prostost vsakemu. Moč ideje in duha živi v nas. Ta moč bo privdela Slovane do velike bodočnosti, kot je že napovedal naš Mickiewicz. Napije moči duha in ideje! Napija ljubljani.

Češki poslanec Franta govori nato v slovensčini. Vsaka mati ljubi najbolj nesrečnega sina, mati Slava vas najbolj ljubi, ker ste največ trpeli. Spominjamo se vas Čehi vsak dan, šli bomo z vami do konca, kakor tudi vi z nami. Naprej gre naša pot, nazaj ne. Naše srce se po teh dneh ne ohladi več. Naj nas le kujejo, da postanemo ena duša in eno telo. Živio slovanski narod!

Dr. Drinković se zahvali v imenu Srbo-Hrvatov, ki se smatrajo le za del skupnega jugoslovanskega naroda in niso nič med Slovenci. Edinstvo troimenega roda je prešlo med Hrvati že v meso in v kosti. Jugoslovanski narod se čuti tudi eno in eno telo z drugimi brati Slovani.

Velike smo trpeli. Čehi ima-

svojo Belo goro, Poljaki pa štiri delitve Poljske. Napija svobodi in zvezi Jugoslovancev, Poljakov in Čehov.

Nato se oglasi k besedi dr. Ant. Korošec. Napija slovenskemu žensstvu, ki izvršuje v tej borbi za svobodo naroda titansko nalogo. Trpljenje ženske je v tej vojni strašno. Može gredo v boj, padajo, ženske pa morajo nositi vso težo in bolest vojne. Toda to naše žensstvo ni klonilo duha. Duh moči in duha naroda živi v tem našem žensstvu, ki koraka z nami v naših sprednjih vrstah do zmage. Naj živi slovensko žensstvo. Naj živi prvobornica slovenskega žensstva gospa dr. Tavčarjeva.

Posl. Kalina se spominja mrtvih, onih, ki so padli na bojišču, in onih, ki so se pred nami na političnem, gospodarskem in kulturnem polju borili za našo svobodo. Slovani smo rojeni demokrati. In človek je vesel, ko vidi, kako preveva med Jugoslovani ljudski duh. Manjši spori so vas preje delili, a danes vas druži vse vera v veliko demokratično dobo, ko bo človek lahko miren in varen v svojem domu. Vemo, da pride velika, lepša doba, demokratičen moment nam to jamči. Izmed mrtvih napije spominu velikega dr. Kreka. To ni bil nemški bog, ampak je bil človek, ki je poznal potrebe ljudstva, ki je veroval v svobodo. Plakal je ob smrti tega velikega človeka. In včeraj, ko je stal govornik na balkonu Uniona, ko je videl te otroke in te žene, tedaj je razumel, kako čuti slovenski narod, kako umeva, kaj je to velika politika naroda. Vi Slovenci ste špartanci med Slovani, vi niste imeli plemstva, ne plutokracije, ampak ste poznali samo male sinove naroda. Naj živi mladež, naj živi demokracija, naj živi slovanska šparta.

Končno govori še poljski socialistični poslanec Moraczewski. Povdarja, da je poljski narod največ trpel v tej vojni. Vasi so uničene, polja upustošena, a istočasno, ko smo toliko žrtvovali, nima tri in pol milijona poljskega naroda na Poznanjskem nobene šole. Strašen je pritisk, sto in dvajset let krvavimo. Govori o momentu demokracije. Danes zmaguje ljudska misel, ljudstvo je podlaga naroda. — Ne čudite se naši politiki, če je bila včasih taka, kakor bi ne smela biti. V Sibiriji, v varšavski citadeli in na vislicah so naši najboljši ljudje umirali. Razdeljeni smo v tri dele, ni enotnosti politike. Toda poljski narod ni nikdar odobral nespametne politike nekaterih poljskih gospodov. Nov tok je prešel sedaj med ljudi, novo zaupanje v življenje. Narod je prepričan, da se mora končati ta vojna samo z našo samostojnostjo in z idealizmom demokratizma. Med vami Slovenci se ne čutimo goste, ampak brate, člane iste rodbine. Po eni poti korakamo, za enim ciljem. Ideja združenja vseh Slovanov dobiva med Poljaki vedno več tal. Vemo, da morajo Slovani biti med seboj v zvezi in da smejo zaupati le v lastno silo. V misli na samostojnost naroda napija samoodločbi Jugoslovancev, Čehov in Poljakov.

Gostje odkorakajo nato skupno h komerzu v Union.

V soboto zvečer v „Unionu“.

Za soboto zvečer ob pol devetih je bil napovedan v veliki dvorani hotela Union komers na čast gostom. Toda ljubljansko c. kr. policijsko ravnanje je komers prepovedalo. Vršiti bi se smel le pod enim edinim pogojem, če bi — molčali in se na komersu obnašali tako, kakor Poljaki na Pruskem na svojih nemih shodih. Toda ljudstvo je zvečer pričelo prihajati v velikem številu v Union in kmalu je bila dvorana napolnjena. Prepričani smo bili, da si za svoj denar zbiramo gostilne kjer in kakršne hočemo in nam tega ne more prepovedati nobena policija. Razpoloženje med ljudstvom je bilo najbolje, vihar navdušenja je pa nastal, ko so prišli ob četrtna deset v dvorano dragi nam gostje. Cela dvorana je bila morje navdušenja za Poljake, Čehe in Srbo-Hrvate, na galeriji nad odrom pa je pevski zbor dovršeno zapel »Jadransko morje« in »Lepo našo domovino«.

Gostje, zastopniki strank in člani Narodnega sveta so zasedli svoje prostore. Ko se je vihar navdušenja polegel, je vstal načelnik Jugoslovanskega kluba in izjavil:

Prepovedano nam je govoriti, a ne čitati pisma. Poslal ga nam je prevzvišeni knezoškof ljubljanski, ki se glasi:

Slavni zbor!

Srčen pozdrav in obilen blagoslov vsem slovanskim gostom z juga in severa. Složno naprej v smislu naših patriotičnih majniških deklaracij, v slogi je moč!

† Anton Bonaventura, škof.

Nepopisno navdušenje in burni živokliki so sledili temu pismu. Dr. Korošec pa je nadaljeval: Srce nam igra veselja, ko vidimo med nami Čehe in Poljake. Bratje so nam ne le iz časov lepih vremen, ampak iz časa bojev in da je Jugoslovan pripravljen iti z njimi v smrt za svobodo. Pogum naj velja! S svojim navdušenjem

ste pokazali, da so si to bratska srca in kako visoko cenimo Čehe in Poljake in ta njih obisk nam dokazuje, da imamo na milijone somišljenikov za seboj, ki nas ne bodo zapustili. Zato kličemo: Živeli! Dobrodošli!

Temu pozdravu gostom je sledilo velikansko navdušenje navzočih, v galerije in pa po dvorani so pa stoje zapeli »Hej Slovane«.

Poslanec Klotič je nazdravljajal medsebojnemu bratstvu slovanskih narodov, na kar je občinstvo burno pozdravilo Čehe, pevski zbor pa je zapel »Kde domov muja«. Nato so izpregovorili še dr. Glombinski — na kar je pevski zbor zapel poljsko himno »Z dimem požarów« — načelnik Češkega svaza posl. Stanek, podpredsednik bosenskega sabora dr. Šunarić, ki je nazdravljajal slovenskemu žensstvu.

Končno sta govorila še češki poslanec Vanek in posl. Rybař. Ob 11. uri je bil lep večer zaključen.

Pozdrav z Goriške.

V Tolminu, 16. avgusta 1918.

Slavnemu načelstvu S. L. S.

v Ljubljani.

S posebnim veseljem pozdravljam ustanovitev Narodnega sveta, ki naj bi združil vse Slovence v težkem boju za naš narodni obstanek. Naj bi bil Narodni svet ono središče, kjer bi delovali vsi Slovenci za srečo milega naroda. Posebno prosim, naj bi Narodni svet pomagal v prvi vrsti naši nesrečni Goriški.

Najpriaznejši in najsrčnejši pozdrav vsem slovanskim gostom in dičnim narodnim zastopnikom!

Najodličnejšim spoštovanjem

Ivan Rojec,
dekan in deželni poslanec.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. avgusta. Uradno.

Na jugozahodni bojni črti nobenih znatnih bojev. Pri obrambi letalskega napada na Trident je sestrelil nadporočnik Navratil angleškega letalnega častnika in priboril svojo osmo zračno zmago.

V Albaniji smo odbili napad več italijanskih švadronov na dele postojank v loku Semenija.

Dunaj, 18. avgusta. Uradno: Na italijanski fronti se je razvil mestoma živahen topovski boj.

V Albaniji nobenih posebnih dogodkov.

Načelnik generalnega štaba.

Dogodki v Rusiji.

Padec boljševikov.

Stockholm, 16. avgusta. Tukajšnji ruski krogi odločno trde, da se je posrečilo radikalnim socialnim revolucionarjem v Moskvi pridobiti si večino moskovske rdeče garde in da stražita v Kremu Ljenu in Trockega ena morvariška divizija in en leški polk ter da njuna moč ne sega čez Kreml.

Kje sta Ljenu in Trockij?

London, 16. avgusta. Reuter poroča: S Finskega se poroča, da je prišel Trockij v terek v Helsingfors, Ljenu je pa baje na krovu neke bojne ladje v Helsingforsu ali pa v Revalu.

Angleško vrhovno poveljstvo v Rusiji.

Rotterdam, 17. avgusta. Angleško časopisje poroča, da je prevzelo angleško vojno vodstvo oficijelno vrhovno poveljstvo zveznih čet na Murmanu in Uralu.

Tri češko-slovaške armade v Sibiriji.

Bern, 17. avgusta. Victoire poroča: V Sibiriji so tri češko-slovaške armade. Poveljuje jim francoski general Janin. Masarik je na Uralu.

Konstituanta v Samari.

Kijev, 18. avgusta. (K. u.) Iz Samare se poroča, da se je ustanovil tam odbor članov konstituante, ki se predstavlja za vsrusko vladu. Večino imajo socialni revolucionarji, vojaško oblast izvajajo Čeho-Slovaki, katerim je v vojaškem oziru podvržen tudi odbor; pri Čeho-Slovakih je tudi zastopnik entente.

Boljševiki ruskim vojakom v Franciji.

Komisarski oklic ruskim vojakom na Francoskem se glasi: Z ozirom na to, da prvič sovjetska vlada po izstopu Rusije iz zveze vojujočih se držav neprestano zahteva, da se na Francoskem nahajajoče se čete vrnejo v Rusijo ter protestira proti nadaljnjemu zadrževanju ruskih vojakov v francoski armadi kakor tudi proti preganjanju tistih Rusov, ki niso hoteli vstopiti v tujsko legijo; drugič z ozirom na to, da so se sovjetski vladi udani ruski vojaki kljub vsem preganjanjem ves čas stanovitno branili vstopiti v tujsko legijo, in tret-

jič z ozirom na to, da francoske čete sedaj v resnici izvršujejo sovražna dejanja proti ruski republiki in revoluciji in se torej v francoski armadi nahajajoči se vojaki indirektno udeležujejo vojne proti ruski revoluciji in republiki: z ozirom na te okolnosti poziva svet ljudskih komisarjev ruske državljanke na Francoskem, naj se z vsemi mogočimi sredstvi bore proti uvrstitvi v francosko armado. Tiste ruske državljane pa, ki tako uvrščanje podpirajo ali se mu prostovoljno udajo, proglašajo svet ljudskih komisarjev za sovražnike republike in revolucije.

Oblegovalno stanje v Vladivostoku.

London, 17. avgusta. (Kor. ur.) Reuter poroča 13. t. m. iz Vladivostoka: Zavezniki so sklenili, da proglašajo oblegovalno stanje. »Times« poročajo 12. t. mes. iz Tokija: Francoske čete so prišle v Nikolsk, ki leži severno od Vladivostoka.

London, 17. avgusta. (Kor. ur.) »Daily Mail« poroča iz Vladivostoka: Oblegovalno stanje se je proglasilo, ker so boljševiki grozili, da naskočijo zapor, v katerem so zaprti njih voditelji. Zahtevali so, naj njih voditelje izpuste iz zapora in grozili, da bodo, če se to ne zgodi, razstrelili javna poslopja in se borili z orožjem z oboroženimi oddelki. Sklenili so tudi, da zapro generala Horvata in sibirsko vladu in da uprizori 42 strokovnih organizacij stavko.

Rotterdam, 18. avgusta. (Kor. urad.) »Times« poročajo iz Vladivostoka z 12. t. mes.: Sestala sta se dva zastopnika vlad, ki si tekmujejo v tem delu Sibirije. Na sestanku se ni dosegel kak poseben uspeh. Obe vladi sta voljni, da sprejmeta enega člana nasprotne stranke, a nočeta uvideti, da morata obe vladi odstopiti, predno se more ustvariti vlada, s katero bi bili vojni zavezniki imeti stikov. Boljševiki zahtevajo, naj izpuste vse njih pristaše, ki so jih ujeli Čeho-Slovaki in da naj zapro generala Horvata, ker ga smatrajo za reakcionarje in groze z nasilstvi in s terorističnimi napadi, a so v obsegu topov zveznih vojnihi ladji precej brez moči. Vsekakor lahko s tajnim delom povzročijo mnogo neprilik.

Bitka na Francoskem.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. avgusta. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Ruperta.

Med Ysero in Ancro se je bojevanje ponoči v nekaterih odsekih ojačilo. Živahno so delovali poizvedovalci. Zavrnili smo sunke sovražnika pri Vieuxu-Berquinu in severno od Avre.

Vojna skupina generalnega polkovnika pl. Boehma.

Sovražnik je nastopil na obeh straneh Noyeja iznova z močnimi napadi, ki so se razširili popoldne proti severu do jugozahodno od Lassignya; Francozi in Kanadčani so poskušali tu z vedno ponavljanimi navali do v pozne večerne ure izsiliti prebitje skozi naše postojanke; njih napade je popolnoma zrušila armada generala pl. Hutierja. Francozi, ki so nosili glavno breme boja, so zopet utrpeli najtežje izgube.

Naš osredotočen ožen je zadel pri in južno od Halluja sovražnika v pripravljalnih postojankah in zbiranja oklopnih voz. Sovražni napadi, ki so tu izbruhnili v večernih urah, so omagali pred našimi črtami.

Težišče večerajšnjih napadov je bilo na obeh straneh Avre. Večkrat ponovljena najmočnejša artiljerijska priprava je uvedla v gostih vrstah izvajane napade sovražne pehote. Sovražnik je pridobil pri Goyencourtu začasno tal proti Royeju. Naši protinapadi, ki so izpadli severno mimo mesta, so sovražnika zopet vrgli. Dele naše prednje bojne črte ob cesti Amiens-Roye, ki so ostali zvečer po zaključnem boju še sovražniku, smo ponoči zopet vzeli. Večkrat ponovljeni francoski napadi južno od Avre so popolnoma omagali pred našimi bojnimi črtami; pred vsem se je tu uveljavil učinek naših strojníc. Naš artiljerijski ožen je zrušil pri in južno od Beuvraignes silo sovražnega navala; pehotni boj se je razvil le na nekaterih točkah. Sovražnika smo odbili.

Močno so delovali nad bojiščem letalci; poročnik Udet je priboril svojo 56. zračno zmago.

Sovražni sunek je omagal v ranih jutranjih urah med Oiso in Aisno južno od Lampella.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Bili so se manjši artiljerijski boji. Ob Vesli je mimogrede oživil topovski boj.

Bojna skupina vojvoda Alberta.

Naskakovalni oddelki, ki so vdrl v Sundgau z metalcí plamena severno od Largitza v francoske jarke, so se vrnili v ujetniki.

Naša preganjalna letalna skupina je sestrelila štiri angleška letala iz skupine, ki je napadla z bombami Darmstadt.

Berlin, 17. avgusta zvečer. Uradno:

Na obeh straneh Avre so zopet omagali večkrat ponovljeni sovražni napadi, veliko oklopnih voz je sestreljenih. Močan ognjeni boj se je bil zgodaj jutraj med Oiso in Aisno. Odbiti so sovražni delni napadi.

Berlin, 18. avgusta. Uradno:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta.

Jugozahodno od Bucquoja in severno od Ancres so se razvili infanterijski boji.

Bojna skupina gen. polkovnika pl. Boehna.

Sovražnik je včeraj na obeh straneh Avre nadaljeval svoje napade. Močno podpiran z artiljerijo in z oklopnimi vozovi je izvajal zgodaj jutraj sunek ob cestah, ki vodijo iz Amiensa in Montdidierja v Royo. Njegove oklopne vozove smo sestrelili ali jih prisilili, da so se obrnili; pehoto, katere jim je sledila, smo vrgli z ognjem in s protisunkom. Pri in južno od Beuvraignes, kjer je sovražnik, kakor se je poročalo naknadno, 16. t. m. šestkrat brez uspeha napadel, so ponovno omagali sovražni napadi. Proti večeru je iznova močno okrepljen topovski boj in se je razširil do okolice severno od Chaulnesa in jugozahodno od Noyona. Sovražni napadi so se severozahodno od Chaulnesa v našem osredotočenem ognju le na nekaterih mestih razvili; odbili smo jih. Sovražnik je na obeh Roye med Beuvraignesom in Lassignyem večkrat napadel s sunki, ki so omagali pred našimi črtami. Predboji so se bili jugozahodno od Noyona.

Silnemu ognju severno od Aisne so sledili delni sunki Francozov med Nasupchom in Nouvsonom. Severno od Autrechosa se je ustalil sovražnik v naših najprednejših črtah, sicer je bil odbit z ognjem in s protisunkom.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Ob Vesli so se bili z uspehom infanterijski boji. Med Braisno in Finesom je ponoči živahno delovala artiljerija.

Bojna skupina vojvode Alberta.

Z uspehom se je izvedel sunek v sovražne järke pri Blamontu. V Vogezih so se na povelje umaknile naše straže od Favre do Frapelle sovražnim delnim napadom.

Berlin, 18. avgusta zvečer. Uradno: Severno od Lyse so se izvajali delni napadi. Na obeh straneh Avre so omagali sovražni napadi. Med Oiso in Aisno je delovala artiljerija.

pl. Ludendorff.

Napad na Karlsruhe in Ludwigshafen.

Karlsruhe, 18. avgusta. Sovražni letalci so danes cel dan letali nad Mannheimom in Ludwigshafenom. Metali so bombe in povzročili poškodbe na blagu. Človeških žrtev ni. V bojih z nemškimi letalci so sestrelili 3 sovražna letala.

Nemški podmorski čolni obstreljevali ameriška pristanišča.

Več nemških podmorskih čolnov je obstreljevalo v južni Karolini Charleston, v severni Karolini pa Wilmington. Dalje so potopili nemški podmorniki staro križarko »Dupetit Thouars«; dva angleška rušilca sta zadela na mine in se potopila.

Politične novice.

+ Cesarjev rojstni dan. V Reichenau, kjer prebiva cesar s svojo družino, se je vršila povodom najvišjega rojstnega dne jutraj slovesna sv. maša. Nato je sprejel cesar častitke. Med drugimi je prišlo odposlanstvo planinskega zbora, katerega je cesar kot prestolonaslednik ob pomladni ofenzivi 1916. leta osebno vodil. Ob 11. popoldne so prišli maršali in generali, na čelu jim nadvojvoda Friderik, ter izročili vladarju dar celokupne vojne sile: maršalsko palico. Cesar je palico sprejel, nato jo pa podal nadvojvodi Frideriku kot prvega maršala, rekoč: »Srčno se Ti zahvaljujem, ljubi stric za Tvoje besede. Iskreno se zahvaljujem mojim v boju preizkušenim maršalom, paladinom krone, za izročitev maršalske palice, znaka najvišje vojaške oblasti, najvišjih sanj vsakega dobrega vojaka. Težki čas nas je vse nerazdružno sklenil, od cesarja in maršala pa do infanterista. Nerazdružljivo se vsi borimo za slavo domovine, eden za vse, vsi za enega, nerazdružljivo zvezani za vse čase. V tem čustvu izročata armada in mornarica prvega maršala, ki ju je v viharnem času vodil v boj in zmago, najhvaležnejše to maršalsko palico, njemu, ki tudi v težkih urah ni nikoli odpovedal v trdni veri v moč države in nedotaknjeni obstoj. Indivisibiliter ac inseparabiliter. Tako je bilo, tako je in tako ostane za vse čase. — Nato se je vršila promocija enajstih še živečih in enega medtem padlega viteza reda Marije Terezije. — Na Terezijanski vojaški akademiji v Dunajskem Novem mestu so na slovesen način izbrali 70, na modlinjski vojaški tehniki pa 109 akademikov in

jih uvrstili v armado. — Nemški cesar je častital cesarju ustno ob njegovem odhodu iz velikega glavnega stana.

+ Posvet v nemškem velikem glavnem stanu. »Fremdenblatt« objavlja o sestanku cesarjev v nemškem velikem glavnem stanu: »Pri sestanku so se pečali z vsemi vprašanji, ki nas zanimajo in ki so važna. Pred vsem približmo, da so se pečali z vsemi velikimi zadevami, ki niso v zvezi samo z vojsko, marveč tudi z mirom. Povedati se tudi more, da so se na posvetih v nemškem glavnem stanu zedinili v vseh vprašanjih in da ni ostal niti ostavek kake difference neresen. Koristno bi ne bilo in ni svetovati, da se poroča javnosti o konkretni vsebini teh sklepov. Naši sovražniki, ki pravijo o sebi, da so najpoklicanejši predboritelji demokratične ideje, niso nikdar svetu povedali, o kakšnih načrtih in smotrih so se posvetovali pri vojnih svetih v Versaillesu. Sovražniku se ne smejo odkriti karte; ponavljamo le: nobena protislovja se niso pojavila niti v zadevah vojske in tudi ne glede na mir, po katerem stremimo. Pristavljamo le, da gleda nemško vrhovno vojni vodstvo zaupljivo v bodočnost, da je inicijativa prej ko slej v rokah Nemcev in da zadnji dogodki niso spremenili našim zaveznikom ugodnega položaja. Besedo še o poljskem vprašanju. Bodočnost Poljske je igrala važno vlogo pri razgovorih v nemškem velikem glavnem stanu. Avstrijska poljska rešitev, to se pravi realna unija kraljevine Poljske, ki obsega ozemlje kongresne Poljske in Galicije, z Avstrijo pod vladarstvom vsakokratnega avstrijskega cesarja ali ustanovitev lastne kraljevine Poljske brez Galicije, v tem okviru se je javno razpravljalo o obliki zopet ustale države. Čas je, da približmo stališče, ki ga zavzemamo v vprašanju Poljske. Stremimo po taki rešitvi, ki odgovarja željam poljskega ljudstva in ki se ozira na upravičene koristi Avstrije-Ogrske in Nemčije. Če takozvana avstrijsko-poljska rešitev odgovarja tem pogojem, bo tvorila načelo novi Poljski. Če bo odgovarjala drugačna kombinacija obrazloženim načelom, se bo ta uresničila. Tudi v tem oziru se je dosegel pri posvetih v nemškem velikem glavnem stanu popoln sporazum.

+ Po sestanku dveh cesarjev. Dunajski »Abend« je poročal o pogajanjih v velikem glavnem stanu: V vprašanju Poljske so dosegli v gotovi meri zblizanje. Proti hitri rešitvi ni danes nobene ovire. Miru v Brestu ne bodo revidirali. Osrednje velesile bodo počakale, kako se bodo razvijali dogodki v Rusiji. Nove mirovne ofenzive ne bodo podvzeli. Osrednje velesile se zanašajo na svojo nerazrušeno vojaško moč in bodo vztrajajoč počakale, kaj sklenejo njih sovražniki. »Polnische Nachrichten« poročajo, da se ravnatelj državnega odelka ni udeležil skupnih razgovorov v velikem glavnem stanu, ker je zapustil dan pred dohodom avstrijskih ogrskih državnikov nemški glavni stan. Merodajnim krogom poljskega državnega sveta gre pred vsem za to, da prevzame celo upravo poljska vlada. Princ Radziwill pride kmalu na Dunaj.

+ Ustavno vladanje. »Arbeiter-Ztg.« objavlja članek, ki zahteva, naj Czerninov naslednik grof Burian skliče delegacije. Zunanja politika je prišla do točke, na kateri bi radi dali avstrijski narodi zunanemu ministru vodilnih smeri. Aktualna so vprašanja vojnih smotrov in ureditev razmer z vzhodom. Vojni minister morebiti tudi želi spoznati nazore avstrijskih narodov. Potrebno je, da se dovolijo ustavno vojaški izdatki, ki vedno bolj naraščajo.

+ Sklicanje bosanskega sabora? Ministrski predsednik Wekerle se bavi z mislijo, da skliče bosanski sabor, ker to zahtevajo na Dunaju. Ta akcija je v zvezi z idejo konfederacije narodov, ki je sedaj na dnevnem redu. Wekerle bo te dni poklical k sebi Dimovića, Sunarića, dr. Bašagića, Vojislava Solo in še nekatere druge uglednejše voditelje. Konferenca bi se nato nadaljevala na Dunaju. V slučaju, da pride do kake pogodbe glede sklicanja bosanskega sabora, potem bosta zahtevala Budimpešta in Dunaj od poslanske skupine neke garancije, posebno od srbske opozicije. Ker je 10 srbskih volilnih okrajev izpraznjenih, nameravajo razpisati nadomestne volitve na temelju strankarske posesti pred vojno. Pogajanja v Sarajevu bo za sedaj vodil tajno dr. Nikola Mandić. S tem je v zvezi pomiloščenje političnih obsojencev Srbov, samo Vasilij Grđić in še nekateri so bili izključeni...

Pravijo, da dobi Bosna nekaj več ustavne svobode, posebno kar se tiče časopisa.

+ Nagovor avstrijskega-ogrškega veleposlanika v Berlinu. Povodom večerajšnjega slavlja cesarjevega rojstnega dne je sprejel avstrijski-ogr. veleposlanik člane avstrijske ogrske kolonije. V svojem govoru, v katerem je slavil cesarja, je opozarjal na uspehe, ki jih je imelo lansko leto toliko in je rekel, da bi veličina silnega, ki smo jo priborili, znižali, če bi se pritoževali, ker se ni še več doseglo. Veleposlanik je opozarjal na okolnost, da ce-

sar sveto prevzelo dedščino zveze z Nemčijo čuva in goji dalje. Če se je tako dolgi in tesni skupnosti spoznalo zdaj pri enem, zdaj pri drugem delu lastnosti, ki povzročajo nasprotstva, je naravno. Zveza, kateri se imamo v Avstriji-Ogrski toliko zahvaliti in ki se je skazala tudi v najhujšem času, ki si ga moremo misliti, kot zanesljiva opora našega poostrenega stanja, bo preživela morebiti obžalovanja vredno, a nikakor tragičnega sitnarenja tistih ljudi, ki smatrajo za svojo življenjsko nalogo, da vse kritikujejo in grajajo in sicer pred vsem zato, ker se zahteva podreditve koristi enega pod drugega, marveč zato, ker upošteva enakomerno koristi vsakega dela, ki jih in ki jih bo upoštevala tudi v bodoče. Veleposlanik se je spominjal sovražnih poskusov, ki so se izjalovili njih večletni direktni poskusi doseči ločitev Nemčije od Avstrije-Ogrske; poskušajo doseči cilj indirektno in se vmešavajo v mnogoglavno avstrijsko rodbino narodov, da sejejo v njo spor, da se borimo, slabimo in izčrpavamo med seboj in pozabimo zunanega sovražnika, kar istočasno samoposebi oslabi tudi zunanje vezi zveze. Boj proti vse avstrijske narode skupno enako obsegačo zvezo dinastije otvarjajo seveda zaman. Sami vemo, da je v zidovju starega poslopja marsikaj potrebno urediti, ker čas nikdar tiho ne stoji. Vodilni državniki bodo spoznavajoč njegova znamenja znali upoštevati vse upravičene želje posameznih narodov, da se bodo neovirano razvijali in napredovali v miru, v okviru stare, častitljive monarhije Habsburžanov, katere odporno silo in moč smo v zadnjih štirih letih se naučili spoznati in na katere slavno bodočnost verjamemo.

+ Izvrstna lekcija. V reviji »Der Friede« smo brali: »V govoru, ki naj bi ga bil govoril Balfour 25. julija, naj bi rekel, kakor prevaja »Neues Wiener Tagblatt«: »Zadnja nada, da se razvije Avstrija sama iz lastnega nagiba in z lastnimi silami v svobodni narod in da doseže svobodo, je zdaj izginila. Mogoče je, da je Balfour tako govoril. Seveda pomenja pojem naroda pri Balfourju nekaj drugega, kakor če govorimo mi o narodu, a za slabo prevajanje njegovih govorov Balfour ni odgovoren. Balfour misli državo, ne naroda. Tekom leta dni se je v Avstriji marsikaj zgodilo, kar je zelo znižalo nado, da se Avstrija z lastnim nagibom in z lastno močjo razvije v svobodno družitev. Gospod Balfour nam je dal z enim samim stavkom izvrstno lekcijo o zvezi notranje z zunanjo politiko: Ustvarite v Avstriji mir in svet vas bo pustil pri miru. Ustanovite v Avstriji zvezo svobodnih narodov in Avstrija bo dobrodošli član svetovne zveze svobodnih držav. V tem ima Balfour prav. Kljub temu verjamemo, da je po krivici opustil nado, da Avstrija ne more z lastnimi močmi in lastnim nagibom napraviti notranjega reda, ki je predpogoj zunanemu redu. Nade nismo izgubili. Huda mrzlota pretresa telo Avstrije; a kdor gleda globlje, izpoznava predznake ozdravljenja.«

+ Mirovne govorice ne utihnejo. Minuli petek so jih posebno razširjali na berlinski borzi. Borzijanci so dobili poročila iz Švice. Kontrolirati takih govorice javnost ne more, toda posebno borzijanci so o najnovejših političnih dogodkih navadno prav dobro poučeni. Z mirom računa tudi »N. Züricher Zeitung«, ki se nagiba proti ententi in posebno proti Angliji, in je objavila članek, v katerem se peča z vprašanjem, če ni prišel že tisti psihološki trenutek, v katerem kaže, da se iz nevtalnega ozemlja stavi z uspehom predlog vojskojočim se velesilam za predrazgovor o važnih vprašanjih. Etična, politična in kulturna važnost take predkonference bi gotovo silovito vplivala na mir. Časopis »Courmon Seuse« napoveduje, da se bo lord Edvard Grey postavil popolnoma na stališče znanega angleškega miroljuba Lansdowneja.

+ Mirovni poskusi. »Journal de Geneve« poroča: V Luzern so prišli glavni tajnik lige za trajen mir in zastopnik ljudskega sveta na pacifističnem kongresu, katerega se udeležijo tudi poslanec Erzberger. Iz Stockholma poroča Kor. urad: Loža guttemplerjev je pozvala švedsko vlado, naj podvzame iniciativo mirovnim pogajanjem. Državni minister, ki se je posvetoval s svojimi tovariši, je odgovoril: če tudi vlada zelo želi, da sodeluje za konec svetovne vojske, bi bila iniciativa z njene strani brezpomembna, dokler niso tisti, ki se vojskujejo, pripravljeni se pogajati.

+ Katoliško vseučilišče v Lublinu. Lublin, 18. avgusta. Duhovska akademija v Petrogradu se preseli v Lublin, kjer se ustanovi katoliško vseučilišče s štirimi fakultetami.

+ Pripoznanje Čeho-Slovakov. »Allehand« piše glede na pripoznanje Čeho-Slovakov: Znamenita in nenavadna izjava je zato politične važnosti, ker potrjujejo z njo govorice, ki jih že dolgo čujemo, da nameravajo razkosati Avstrijo-Ogrsko. Brezplodnost teh stremeljenj so pač uvideli in zato učinkujejo zdaj s strahom. Pri novih češko-slovaških zaveznikih nameravajo morebiti vzbuditi nado, da bodo z

njimi, če jih ujamejo, postopali kot s poštenimi sovražniki, a Avstriji-Ogrski ostanejo seveda sovražniki in dezerterji, in bo postopala z njimi kot takimi.

+ Radovednost Angležev o češko-slovaški državi. »Manchester Guardian« je objavil članek, v katerem želi podrobnejši pojasnil o češko-slovaškem narodu in vprašanje, če obstoji načrt o ustanovitvi češkega-slovaškega kraljestva. List se ne čudi novemu vojnemu smotru entente in piše: Morebiti napoči trenutek, v katerem bo Avstrija-Ogrska prisiljena podvzeti poskus, da sklene z entento dogovor. Moramo li Avstrijo-Ogrsko vedno zopet in za vedno tirati v roke Nemčiji?

+ Angleška izjava o Čeho-Slovakih je vzbudila v washingtonskih uradnih krogih splošno zanimanje ter je verjetno, da bodo Združene države sledile angleškemu zgledu. Tako poročajo »Times«.

+ Skupnemu ministrskemu svetu alirancev v Versaillesu, ki se snide tekoči teden, pripisujejo listi izredno važnost in namigavajo, da se bodo vršile važne diplomatske razprave. Zastopniku pariškega lista »Excelsior« je rekel eden prvih diplomatov entente, da mora enotnemu vojaškemu poveljstvu slediti diplomatska enotnost.

+ Ustanovitev ukrajinskega narodnega sveta v Parizu. Dunaj, 18. avgusta. T. C. poroča iz Pariza: Pod predsedstvom profesorja Avišenka se je ustanovil v Parizu narodni svet proti nemškemu vplivu na Ukrajini.

Dnevne novice.

— Kdo so pa ti prodajalci? Graška »Tagespost« ima naslednji oglas: »Kamnik na Kranjskem, kjer sta naprodaj dve lepi vili v krasni legi, s parkom in vrtom, velika gospodarska poslopja, 19½ johov stavbnega sveta. Ponudbe pod: »Bahnahe«, Tagespostauskunft Graz.« Ali je naš Kamnik nemški »Besitzstand«? Ali naj se kuje nekaj nemški obroč: Kamnik-Domžale-Litija-Zagorje - Izlake - Motnik - Spitalič?

— Zakaj so rekvizicije sena na Kranjskem tako hude? Od Kranjske se zahteva letos 3400 vagonov sena, od tega rabijo proslule dr. Susteršičeve krave v Medvodah okrog 400 vagonov, to je n. pr. toliko, kolikor se zahteva od okrajev Črnomelj (120 vagonov), Novo mesto (150) in Litija (120 vagonov). Potem se pa pritožujejo dr. Susteršičevi pristaši, da so rekvizicije preobilno predpisane.

— Požar. Dne 10. t. m. ob 11. uri ponoči je izbruhnil ogenj v kozolcu posestnice Neže Blatnik v Laščah, občina Dvor. Zgoraj je skoraj ves žitni pridelek, mnogo mrve, trije vozovi in dosti stavbnega lesa, Škoda znaša 10.000 K, zavarovalnina pa le 300 K. Kako je ogenj nastal, ni znano.

— Iz D. M. v Polju. Naša pošta. Na pošti v D. M. v Polju je promet v zadnjih letih silno narasel, delavne moči ste pa še vedno dve, kot prej, ko so bile normalne razmere. Radi pomanjkanja delavnih moči morajo stranke po cele ure čakati. Da je promet res velik, se razvidi že iz tega, da se proda samo znamk na mesec za čez 2000 K. Veliko dela povzroča tu nastanjeni vojski in vojaški oddelki, vrhu tega se pa tudi veliko več dopisuje ter pošilja vojakom v vojski. Na vsak način je želeli, da se namesti na pošti še tretja oseba kot pomožna moč. Nekaj se čuje, da se pošta preseli iz D. M. v Polju drugam, ker je gospodar hiše, v kateri je pošta nastanjena, povišal stanarino. Upati pa je, da bo pošto ravnateljstvo že dobilo sredstev, da ostane pri starem, kajti sedaj je poštni urad na primeren mestu, ker je v sredini občine. — Od nas je veliko moč v Ameriki; žene so zaprosile za podporo in so jo nekatere dobile, da so zadovoljne. Nekaterim pa se je dostavil odlok, v katerem se trdi, da se ne prisodi podpora, ker je moč »najbrže« postal ameriški državljani. Odkod pa je to gospodom znano, saj vendar »najbrže« še ni tudi »gotovo«. Torej zato, ker gospodje mislijo, da je postal moč ameriški državljani, kar ni nikjer dokazano, pa žena in otroci doma ne smejo dobiti podpore, dasiravno so v današnjih časih žene v Ameriki biva-jočih moč največje reve, ker od nikoder ne dobijo podpore, draginja pa je neznosna in še vedno narašča. Tudi pri vojaških podporah se v našem kraju gode krivice, ker se okrajno glavarstvo ozira na podle denuncijante, ki brezvestno pišejo brezimna pisma in ovajajo sosedo. Oblasti pa navadno nasedejo lažnjivcem.

— Ubitega so našli ob cesti med Dutovljami in Tomajem 30- do 40letnega moškega. Očividno se je izvršil roparski umor.

— Vipavska dolina. Tudi tukaj smo dne 13. avgusta zvečer ob 10. uri čutili precej močan potresni sunek, spremljan z votlim bobnenjem od morja sem. Poslopja so se vsa zagugala.

— Planina pri Vipavi. Odškodnina za orgelske piščalke vojno ministrstvo še dosedaj ni poslalo. Kako je pa drugod? — Ni zlahka kje kaka družina, katere bi ta vo-

na hujši udarila, kakor je udarila družino Volk v Štancarjih št. 20. Vojni tifus je pobral lanske jesen očeta, mesec potem odraščal hčer. Posvetilo je prevzel potem edini sin Ciril. Sedaj pa je prišla žalostna vest, da je le-ta padel ob Piavi. Tako je ostala mati čisto sama v hiši in na posestvu. Kdo bo obdelaval njive in vinograde?

— **Z Reke.** V sled slabosti zaradi pomanjkanja živeža se je zgrudil na cesti 62letni Anton Grnjavac. Napol mrtvega je našel neki poročnik in ukazal vojakom, da so ga odnesli v mestno bolnišnico. — **Potres.** Zvečer 13. t. m. se je čutil v mestu par sekund trajajoči potres. — **Nesreča pri delu.** 46letni Franjo Horvar je bil zaposlen na železniški postaji, kjer je med delom padel tako nevarno, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. — **Občutne kazni.** Državna policija je zasledila več krupčevalcev in navijalcev cen in jih zelo občutno kaznovala. Med njimi je tudi par žensk, ki so prodajale za visoko ceno male koščke belega kruha.

— **Nesreča na morju.** O potopu Lloydovega parnika »Euterpe« poročajo uradno: Parnik je odplul 11. t. m. popoldne iz reške luke. Zvečer po 7. uri je bil pri otoku Pagu nasproti vasi št. Vid nepričakovano hitro torpediran. Potopil se je v treh minutah. Na parniku je bilo poleg Lloydovega osebja nad 900 ljudi, katere so vsled zglede discipline večinoma rešili. Na pomoč so prihiteli tudi bojne ladje iz Pulja.

— **Uvedba brezmesnih tednov.** Prehranjevalni urad namerava uvedti brezmesne tedne. Vsak mesec nameravajo odrediti dva brezmesna tedna. Od namernega ukrepa bodo izvzeti armada, bolniki in sanatoriji.

— **Radi pritrgovanja davkov** so obsojili ravnatelja orožnih in municijskih delavcev v Elberfeldu, Remscheidu, na šest mesecev ječe in 1.552.000 mark globe.

— **Avtomobil generalnega polkovnika Pflanzera Baltina ponesrečil.** Pflanzar Baltin bil v smrtni nevarnosti. Vrhovni poveljnik v Albaniji, generalni polkovnik Pflanzar-Baltin, se je peljal z avtomobilno dresino na šest metrov visokem nasipu. Med najhitrejšo vožnjo je skočilo zadnje kolo iz tračnice in voz je padel v velikem loku v globočino. Pflanzar-Baltin ni poškodovan, močno je pa ranjen njegov spremljevalec, generalni štabni zdravnik, lahko pa šofer.

— **Italijanski polet na Dunaj.** »Messagero« poroča, da je ob poletu Italijanov na Dunaj nosilo vsako italijansko letalo 200 kilogramov letakov. Ker je priletelo na Dunaj 7 letal, so vrgli Italijani v mesto 1400 kg letakov. Italijanska letala, izvzemši tistega, v katerem je bil d'Annunzio, so bila oborožena s strojnimi.

— **Rekrutiranje na Ukrajini.** Ukrajinska vlada je odredila prebiranja letnikov 1898, 1899 in 1900.

— **Nove pristojbine za brzojavke.** C. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo v Trstu sporoča, da se bo od 1. septembra t. l. naprej pobiral pri sprejemanju pristojbin za vzevanje državnih in zasebnih brzojavk, včevši časniške in tiskovne brzojavke, na vse prometne smeri razen tarifnih pristojbin povišek 20 vinarjev za vsako brzojavko in da se je določila pristojbina za vkličenje (registracijo) skrajšanih brzojavnih naslovov in posebnih dostavljanih navodil za Trst, Primorsko in Kranjsko na 50 K letno (dosedaj 40 K).

— **Matijski vitez Schönerjeva ustanova** za vpokojene ubožne železničarje. Prošnje je vlagati najkasneje do 10. septembra t. l. pri oddelku, kateremu je bil prosilec pred vpokojenjem dodeljen. Uboštvo mora župnik ali pa župan potrditi. Prednost imajo vsekakor v vojni onemogli ali ranjeni železničarji.

Ljubljanske novice.

Iz pisarne Slovenskega narodnega deželne gledališča. Jutri, dne 20. t. m. začne slovenska drama zopet s svojimi rednimi skušnjami in vabi vse svoje člane, da se zbero ob tri četrt na deveto uro v gledališču. Tudi za opero so se skušnje že pričele. Prvi sestanek vseh vpisanih članov in članic plesne šole vrši se danes ob 7. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma (kavarna). Vodstvo angažuje takoj muzikalno naobraznega suflerja (suflerko) za opero in opereto, kakor tudi suflerko za dramo ter se tem potom javlja vsem onim, ki reflektirajo na ta mesta, da se takoj zglašujejo v gledališki pisarni.

Iz Otvoritev v gledališču za vojake iz Kranjske, ki so bolni na pljučih, se je izvedla slovesno na cesarjev rojstni dan v belgijski vojašnici. Zdravilišče je ustanovil v prostorih šole enoletnih prostovoljcev poveljnik c. in kr. rezervne bolnišnice 6., polkovni zdravnik dr. Mavricij Rus. Otvoritev so se poleg zdravnikov, častnikov, strežnikov in strežnic udeležili tudi zastopniki vlade, dežele in ljubljanske občine.

Štajerske novice.

š Slovenska Bistrica. Spored narodne veselice, ki jo priredi »Čitalnica« s sodelovanjem »Celjskega pevskega društva« v nedeljo, dne 25. avgusta ob 4. uri popoldne v hotelu »Avstrija«, je sledeči: 1. S. Vilhar: »Proljetni zvuci« (mešani zbor); Zorko Prelovac: »Jaz bi rad rdečih rož« (moški zbor). — 2. V. Steh: »Malomestne tradicije«, veseloigra v enem dejanju, ki se godi v sedanjem času. — 3. E. Adamič: »Pet-najst let«; O. Dev: Slovenske narodne pesmi; A. Andel: »Igra kolov«; Vajnkusac: Hrvatske narodne pesmi (mešani zbor). — 4. O. Dev: »Jegerle«, koroška narodna; Jakob Aljaž: »Na dan« (moški zbor). — Po sporedu je prosta zabava, na kateri bo igral umetnik na harmonike g. Napolitan iz Konjic. — Čisti dobiček je namenjen »Dijaški kuhinji« v Mariboru.

š Čebelarstvo podružnica za Savinjsko dolino priredi v nedeljo, 25. avgusta ob 3. uri popoldne poučno predavanje pri čebelarju I. Terglavu v št. Juriju ob Taboru. Čebelarji iz okolice, pridite v prav obilnem številu, da se pogovorimo zlasti o dobavi sladkorja za letošnje jesensko pitanje.

š Ponovljani, nekdanji dijaki vseh srednjih in visokih šol se vabijo tem potom vljudno in nujno na sestanek, ki se vrši v nedeljo dne 25. avgusta t. l. popoldne v gostilni g. Žličarja na Ponikvi. Namen: Sestava novega odbora za leto 1900 ustanovljene »Slovske ustanove« in razgovor o sredstvih za pomnožitev ustanovne glavnice. Z ozirom na veliki narodni pomen podjetja se pričakuje, da se udeležijo sestanka vsak, ki ni absolutno zadržan.

Primorske novice.

p Za tržaško šolstvo. Na nabiralno polo g. profesorja I. N. so darovali sledeči gg. v Borovnici za šentvitsko šolo v Trstu: Ivan Majaron in Franjo Švigelj po 100 K; Ivan Švigelj in Josipina Dekleva po 50 K; Ivanka Mavec 30 K; Martin Košuta, Josip Pahor po 20 K; Anton Drašler, Leo Macoratti, Albert Jager, Emil Škerl, Franjo Suhadolnik, Franjo Godec, E. Stroj po 10 K; Ivka Novak, Ivan Debevc po 5 K; Janko Žirovnik 2 K. Vsem darovalcem iskrena hvala!

p Brestovica na Krasu. Županstvo naznanja, da je pričelo z dnem 16. t. m. uradovati v lastni občini in se priporoča strankam, da se radi pravočasnega predloženja izkaza nastalih poškodb obrnejo na isto.

p Iz Branice. Dne 13. t. m. zvečer ob 10. uri 5 min. čutili smo zelo močan potres; spremljalo ga je močno šumenje in bobnenje. Smer je bila od severa proti jugu. — Istega dne popoldne je udarila strela v visok stolp, v električno svetilko, ki je bila gori pritrdjena. Iskra, ki je letela po žici, je vžgala v bolnišnici strop.

Prosveta.

pr Petdesetletnica društva sv. Jeronima se proslavi v Zagrebu dne 15., po deželi pa 29. avgusta. Prvotno so nameravali, da bi se ta proslava v Zagrebu vršila tri dni, toda vsled raznih nepremagljivih težko so sklenili, da se vrši le en dan — 15. avgusta. Natančen spored za ta dan se pravočasno objavi. Proslava izven Zagreba se vrši sledeče: Na praznik, 15. avgusta, naj poverjeniki pred zbranimi člani (ali župnik pred zbranim ljudstvom v cerkvi) oznanijo, da se vrši proslava 50letnice dne 29. avgusta in pozove prebivalstvo, naj se kolikor mogoče v obilnem številu vpiše v društvo. Na dan 29. avgusta, če pa to ni mogoče, pa prihodnjo nedeljo (dne 1. septembra) naj poverjenik (ali župnik) predava ljudstvu o prosvetnem delovanju društva sv. Jeronima. Ta dan naj se gleda na to, da se navduši ljudstvo in se ustanovi v dotičnem kraju ljudska knjižnica, mladinsko društvo itd.

pr Življenja v muzeji. Po vsem svetu opažamo, da muzeji niso drugega nego shrambe raznih starin in redkosti z vseh poprišč človeške kulture in zgodovine. Te shrambe so pravi mrtvi zakladi, iz katerih bogastva črpajo s pridom edinele znanstveniki in priložnostni interesenti. Za široke kroge so pa ti zakladi nekaj tako tuje in daljnega, mrtvega, da nimajo na njih najmanjše privlačne sile. Ogromna večina se na muzej tekom celega svojega življenja komaj spomni in ga obišče le o priliki šolskih ali društvenih obiskov, drugače pa nikoli. Tako samevajo muzeji, posebno tam, kjer ni tujskega prometa, kakor opuščena pokopališča sredi vrvečega življenja, ki se jih po ovinkih ogiba spoštljivo, pa ravnodušno. In vendar so tudi muzeji — kakor vse, kar je — ustvarjeni radi življenja in zanj in imajo le toliko vrednost, v kolikor služijo življenju, to se pravi, splošni izobrazbi in napredku.

Odkod omtvelost muzejev? Gotovo ne v predmetih samih, ki so vsak zase več ali manj vedno in za vsakogar zanimivi. Krivda je v pedantni uredbi muzejev;

Predmeti so nakopičeni v prevelikih množinah v enem prostoru in razporejeni po suhih znanstvenih zahtevah brez ozira na srce in oko. Kako vse drugače vplivajo priložnostne razstave bodisi vpadljivo umetnosti, umetne obrti in podobno! Tu gre vselej za neki poseben, a sam v sebi kolikor toliko zaključen in lahko pregleden del dotičnega veka, sloga, umetnika, panoge. Baš ta preglednost, obmejenost pa za oko ugodna razporedba v prijaznih, lepočutju zadoščajočih prostorih omogoča živ, neposreden vtis razstavljenih predmetov tudi na nestrokovnjaka. Značilna izbira, prilična svežost, mnogostranski odnos predmetov, poglobljajo in plemenitijo navni umetniški užitek. Aktualnost vzbujajo asociacije in predstavlja umetnost kot živo, neprekinjeno, nesmrtno trajno dejstvo — jo celoto. Ravno ta izobrazba gledalca je pa glavna naloga muzejev.

Tu se ob sebi odpira pot, po kateri bi mogli v muzeje napeljati življenje, privabiti vanje množice in tako dobičkanosno naložiti sicer mrtve zaklade. Muzeji naj bi vedno prirejali manjše specialne razstave svojih zbirk, ki bodo v ožji ali širši zvezi z dnevnimi interesi. V to svrhu bi morali biti vedno na razpolago posebni prostori, ki omogočajo ugoden, intimen učinek. Stvar gotovo ni neizvedljiva in nedvomen tudi uspeh.

Gospodarske novice.

g Četrty učni tečaj za kmetijsko združništvo. Od srede septembra do srede decembra 1918. Od Splošne zveze kmetijskih zadrug v Avstriji za začetek tega leta nameravani trimesečni učni tečaj za kmetijsko združništvo, ki se je iz važnih razlogov moral preložiti na poznejši čas, se bo vršil jeseni tega leta, in sicer od srede septembra do srede decembra 1918. Pouk bo obsegal sledeče učne predmete: Splošna načela, organizacija in statistika kmetijskega združništva. Zgodovinski razvoj kmetijskega združništva. Splošno pravoznanstvo. Zadrugno pravo. Splošno in zadrugno knjigovodstvo (trgovsko računstvo in korespondenca). Uredba in poslovanje hranilnic in posojilnic kakor tudi drugih kmetijskih zadrug. Nauk o revizijah. O davkih in pristojbinah. Izbrana poglavja iz narodnega gospodarstva. Kmetijsko blagovnanstvo. Zadrugni nakup in prodaja. Kmetijske proizvodnje in vnovčevalne zadruge. Organizacija vnovčevanja živine. Vojno-gospodarske odredbe. Zavarovalništvo. Penzijsko zavarovanje. O železnih in tarifnih. — Tečaj ima namen, temeljito poučiti in izobraziti mlajše zadrugne uradnike, oziroma one, ki se bodo potegovali za zadrugna uradniška mesta, v vseh panogah kmetijskega združništva. Kot udeleženci pridejo v poštev v prvi vrsti mladi ljudje, ki so že dovršili kako prakso pri zvezah, centralnih blagajnah ali posameznih zadrugah, in se hočejo temeljiteje izobraziti v zadrugništvu, v drugi vrsti pa drugi mladi ljudje s primerno splošno predizobrazbo, zlasti tudi vojni invalidi, ki se nameravajo potegovati za kako tako mesto po dovršitvi učnega tečaja. Pogoji je najmanj dovršeno 20. leto in znanje nemškega jezika v govoru in pisavi. Število udeležencev je omejeno na 25. Za cel tečaj znaša učnina 60 kron. Prijave za udeležbo pri tečaju naj se vpošlje najkasneje do 15. avgusta 1918 na Splošno zvezo kmetijskih zadrug v Avstriji, Dunaj VIII., Langegasse št. 74. Prijavi naj se prilože poročila o predizobrazbi, dosedanje mslužbovanju, spričevala, poročila i. t. d. Splošna zveza kmetijskih zadrug v Avstriji.

Ženski vestnik.

ž Ženski študij v Nemčiji. Letošnje poletje se je število žena, ki v Nemčiji študirajo, dvignilo na 7124. Največ žena študira medicino. Zanimajo se tudi za narodno gospodarstvo, pravne študije in za naravoslovje. Na tehnikah je študiralo to poletje 183 žena; pred tremi leti jih je študiralo 106 in pred vojsko 65.

ž Višja gospodarska izobrazba ženstva. Z ozirom na dejstvo, da se vedno več žensk posveča višim gospodarskim naukom, razpravlja »Hrv. Ekonomista« o vprašanju, kakšne službe bi mogle ženske opravljati v gospodarstvu. Samostojna upraviteljska mesta na veleposestvih po njegovem mnenju niso za ženske, ker so velike težave s posli, delavci in obrtniki in je taka služba tudi sicer zelo naporna. Pač pa bi bile ženske zelo porabne v gospodarskih poizkuševališčih; pri izvrševanju selekcije in križanja za vzgojo plemenitih vrst rastlin bo ženska narava, točnost in rednost zelo dobro služila. Pri vzgoji in preiskavanju semen bo žena s svojimi nežnimi rokami in ostrim opažanjem izvrstna delavna moč. Kadar se bo na Hrvatskem močnejše razvilo združništvo, kakor mlekarstvo in kontrolne zadruge, bo mogla marsikatera ženska najti lep zaslužek. Tudi praktičnemu vrtnarstvu bi se mogla tu in tam posvetiti kaka absolventka gospodarske šole v Križevcih.

Po vojni bomo potrebovali za naša dekleta raznih gospodarskih in gospodinjstkih šol. Na teh šolah bo treba poleg moških tudi ženskih učnih moči. Na izobrazbo teh učnih moči moramo misliti že danes, drugače bo prepozno. Pa tudi na drugih gospodarskih (kmetijskih) šolah bi mogle ženske učne moči prevzeti nekatere predmete. Dalje bi mogle ženske sodelovati na raznih tečajih po deželi, posebno čebelarstvih, vrtnarstvih, sirarskih itd. Iz vseh teh razlogov je le pozdraviti, da se ženske vpisujejo na višje gospodarske šole.

ž Za ravnateljico mestnega stanovanjskega urada v Halle na Nemškem je imenovana dr. Avgusta Lange, docentinja na ženski visoki šoli v Lipskem. Priznali so ji vse pravice ostalih mestnih ravnateljic.

ž Ženski knjigoveški mojstri v Berlinu so ustanovili lastno organizacijo pod imenom »Društvo ženskih knjigoveških mojstrov v Velikem Berlinu.«

Razne novice.

r Iz starih prerokovanj. Prerokovanje, ki so ga našli v Visokem Mitu v muzeju, je pisano na pergament in se glasi takole: »Ko bo papeška stolica spraznjena, bo zadelo Evropo grozna kazen. Iz zlobe in zavisti bodo razdržili peščico ljudi. Vsled vladarskega umora se vname in razširi požar; dvigne se proti ptiču z dvema glavama in proti ptiču z eno glavo. Ptici bodo s svojimi peroti branili svoje pravice in jih hranili s svojimi kremplji. Enega iz srede, kateri prvič na konja sede, bo obdalo več sovražnikov. Vladarjevo geslo se glasi: »Z Bogom naprej!« Vname se velika borba od vzhoda do zapada in mnogo vniči. Vozovi bodo drdrali po cestah brez konj in ognjeni ptiči bodo letali po zraku ter sipali ogenj in žveplo. Ljudje bodo slišali opomin božji. Bog odvrne svoje obličje. Tri leta in pet mesecev bo trajala stiska in od gladi in bolezni pogine mnogo ljudi. Prišel bo čas, ko ne boš smel ne kupovati, niti prodajati, ko bodo kruh zapisovali in delili. Morje bo rdeče od krvi in ljudje bodo v morju prebivali in prežali na svoj plen. Narod sedmih zvezd poseže v boj in napade odzadaj bradat narod in se obrne od srede. Dolnja Rena se bo tresla, ali ne podleže, ampak bo vztrajala do konca. Dežela bo s svojim kraljem premagana in pahnjena v največjo bedo. Bradati narod bo dolgo trajal. Vsi narodi se bodo te borbe udeležili. Med štirimi mesti stolpi pade odločitev. Tam stoji vladar med dvema lipama. Vojska se bo vnela, ko se bodo klasi upogibali in dospe do vrhunca, ko bodo črešnje v tretjič odcvetele. Mir bo sklenil vladar v času polnočne maše.«

Aprovizacija.

a Cena kruha. V smislu razpisa c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 11. t. m., št. 25.891, prodajal se bo od prihodnjega torka, t. j. 20. avgusta dalje hleb kruha, ki tehta 500 gramov, po 48 vin., pol hleba po 24 vin. in četrt hleba po 12 h. Čim prej mestna aprovizacija zadostno množino krušne moke, kar se pričakuje v nekaterih dneh, pekel se bo 600 gramov težak kruh in prodajal hleb po 64 vinarjev.

a Ovseni riž za doječe in noseče matere se bode oddajal v vojni prodajalni Gosposka ulica po sledečem redu: Na izkaznice št. 1 do 400 dne 20. avgusta, št. 400 do 800 dne 21. avgusta, št. 800 naprej dne 22. avgusta. Na vsako izkaznico se dobi 1 kg ovsnega riža, ki stane 1 K.

Darovi.

DAROVİ SLOVENSkih VOJAKOV

do 31. julija 1918.

Za spomenik dr. Kreka: Jožef Jalen, 17. peš. polk, 8. stotinja, 1 K; Anton Mihalič, vojna bolnica 318, 14 K; Ivan Bajc, 17. peš. polk, III. baon, 14 kron; Josip Češarek, gorski strelski polk št. 2, 2. stotinja, 2 K; Val. Laurič, prap. vojna pekarna 44, 1 K; Ignac Oražem, bal. stotn. 18, 9 K; Tone Kervina, prap. nask. baon 62, 4 K; Pavel Tavčar, L. F. A. Kan.-Zg. 5, 450 K; Josip Fon, 10. havb. bat., 1 K; Josip Pance, div. telef. odd. 6, 10 K; skupaj 60,50 K.

Za »Slovensko Stražo«: Franc Hafner, enolet. prost., K. IV., 350 K; Pavel Pollak, por., tež. top. polk 28, 2 K; J. Marjetič, por., b. h. p. 2, 13 K; Rad. Fras, zrakoplovna stotn. 8, 450 K; Ivan Granol, enoletni prost., gradb. stot. 38/6, 4 K; Stanko Rotar, enolet. prost., črn. etap. baon 408, 14 K; Jožef Cujnik, k. u. k. Staffel 563, 1 K; M. Grad, por. topn. p. 52/2, 1 K; skupaj 43 K.

Za slovensko šolo v Mariboru: Anton Karo, poročnik, pp. 98, 2. stotn., 450 K; Jos. Skaza, konjen. nad. odd. 49, 1 K; Fran Druskovič, por., odd. vojn. ujet. št. 1380 10 K; J. Vrhnjak, žarometna stotinja 504, 950 K; Leopold Ukmar, div. gospod. urad 57, 11 K; Josip Slane, prap., konj. depot 52, 10 K; Mihael Letonje, pp. 87, godb. odd., 1 K; Jak. Škrbinc, gor. str. polk 2, štab, 7 K; skupaj 54 kron.

Za slovenske oslepele vojake: Franc Bernik, enolet. prost., gradb. stot. 7, 1 K; Jan. Ovsec, tež. top. polk 48, 19 K; Jak. Slavinec, predm., t. top. polk 58/1, 4 K; skupaj 24 kron.

Za goriske begunce: Jos. Vrbovšek, gradb. stotn. 79/7, 4 kron.

Za Ciril-Metodovo družbo: Ignac Baloh, topn. mer. vod 528, 1 kron.

Za »škotsko društvo za sirote«: Ivan Robar, gor. havb. bat. 1/9, 19 K.

Za sestro Klaro Vrhunc, Gradec: Sl. Gričar, t. top. polk 1, 10 kron.

r ispevalje za sklad S. L. S

Pošljite mi svoje

zamaške

Prevzamem jih brez prejšnjega vpraševanja po povzetju po naslednjih cenah:

za nove zamaške od steklenic K 110.—
za stare zamaške od steklenic, nezdobljene . . . K 66.— kg
za zamaške od šampanjca, naravnne . . . K 1.15 za komad
vreče do K 15.— za komad.

Na vprašanja se takoj odgovori, eventuelno brzojavno.

Leopold Markus, Gradec
JOSEFIGASSE 1/B.

Lepo posestvo v Ljubljani

prilagojeno za spediterja, z gostilniškim prostorom, trgovino s premoženjem, blagovino in travniki se odda takoj v najem. Kavcije zmožni reflektanti naj se zglasijo pri Vodniku, kamnoseku v Ljubljani.

Po celi Jugoslaviji naj se pije
Tolstovska slatina

in novi

Silva urelec

Pošta: GUŠTANJ.

Tam se naroči tudi fino
belo, rdeče in črno vino
ter žganje in sadni mošt

KUPIM

hišo

v mestu ali v okolici. — Ponudbe na
upravo lista pod šifro: »HISA« 2817.

Suhe gobe

in
ogrsko rdečo papriko

dobavlja slovenska trdnica

ANTON Z. FINZGAR, VARAZDIN (Hrvatsko).

Naznanilo.

Staroznana

plzenska restavracija SCHMIDT
Ljubljana, Gradišče 2

je zopet v polnem obratu in otvorjena za
p. n. goste. — Izborna kuhinja po me-
ščanskih cenah. Pivo- in vinočud tudi čez
dan in tudi čez ulico. — Velik senčnat
vrt. — Velepospevanjem
JOSIPINA SCHMIDT, restavraterka.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi
oljate portrete na platno. —
izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

Davorin Roušek

prvi fotografski in povečevalni zavod

V LJUBLJANI

KOLODVORSKA ULICA št. 34 a.

SIGORIN

zatre čudovito naglo

stenice

vzorčna steklenica 4 K, velika stekle-
nica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se v
vseh lekarnah in drožerijah. Glavna za-
loga za Avstro-Ogrsko.

Lekarna »pri upanju« Pecs 16, Ogrsko

Apotheke »zur Hoffnung« Pecs 16, Ogrsko

8000 do 16.000 kvadratnih metrov

stavbenega zemljišča

na meji mesta Gradec na Štajerskem,
pri električni napeljavi (Starkstromlei-
tung) s tristranskim cestnim osredjem,
za vsako večje podjetje najlepša prilika,
tako po ugodni ceni napredaj.
Natančno pojasnilo da Ernst Wladika v
Gradcu, Idlhofgasse št. 9.

KUPIM

posestvo

v novomeški okolici. Cenj. ponudbe se

prosi na upravo lista pod šifro: J. V. 2818.

Kupi se že rabljen

ALFA-posnemalnik

za 12 do 25 litrov. Ponudbe na A. Kri-

sper, Trst, Campo Marzio.

Domaća semena

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke
kupi trgovina s semeni Sever & komp.,
preje PETER LASSNIK, LJUBLJANA,
MARIJIN TRG. 2534

Zidarje**in
težake**

za betonsko stavbo sprejme proti do-
bremu plačilu
TOVARNA POLLAK V KRANJU.

Edina slovenska veletrgovina
umetnega cvetja in pogrebnih po-
trebščin

Anton Z. Finžgar

VARAZDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno
cvetje, nagrobne vence, okraske,
nože in tapete za rakve, tančice,
mrtvaške čevlje i. t. d.

Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

Hiše

v sredini Trsta v ceni 940.000, 690.000
in 530.000 se takoj prodajo.
MOROSINI, TRST, VIA AMALIA 19.

Iščem mlajšega

koncipienta

z legalno sodno prakso za takojšnji vstop
ali vsaj s 1. septembrom t. l. — Ponudbe
z naznanilom plačilnih zahtevkov naj se
vpošljejo neposredno na moj naslov. —
Dr. VLADIMIR ŽITEK, advokat v
Novem mestu.

TOČNA, SAMOSTOJNA

2770

Kuharica

se sprejme na graščino. Predstavi naj se
med 11. uro popoldne in 5. uro popoldne
na Kongresnem trgu št. 14, II. nadstropje.

Kupim

**zamaške
in vreče**

in plačam za nove zamaške do K 110.—
za kilogram, stare, zavrtane, a ne zdob-
ljene do K 65.— za kilogram, dolge šam-
panjske zamaške, ne umetno blago, do
K 1.— za komad, in za vreče do K 14.—
za komad. — Prevzamem vsako množino
proti prejšnji vposlatvi vzorca in aviso po
povzetju. 2871

E. Landskroner

mesto za nakup vreč in zamaškov
Gradec, Lendkal 15.

IŠČE SE POSTEN, ZANESLJIV

hlapec

kateri je navajen na vsa kmetijska dela in
gozdni vožnji, proti dobri hrani, plači in
stanovanju. — IVAN ŠTEH, Dobropolje,
2869 Dolenjsko.

Proda se

hotel „Pension Kaps“

A. Ropret na Bledu

z vso sobno in restavracijsko opremo. V
priliku so prostori in kleti, primerne za
mesarsko obrt ali za založbo piva.
Natančnejša pojasnila daj: FRANC
ROPRET, MENGEŠ pri KAMNIKU.

Sprejme se

hlapec

proti dobri plači, z vso hrano in stano-
vanjem v hiši, v starosti od 17 do 60
let pri

IV. PERDANU, LJUBLJANA.

Pozor! V zalogi imam novo na-

vadno in zarezno

strešno opeko

po poljubni množini. Cena po dogovoru
Josip Kurat, trgovec, Domžale.

Dva

tapetniška vajenca

se sprejmeta pri
tvrdki I. L. NAGLAS v LJUBLJANI.

Kupim lepe suhe gobe

jurčke

po najvišji dnevni ceni.

MIHAEL OMAHEN, TRGOVEC,
VISNJAGORA.

Mini za drobljenje

Karel Pálffy, Praga, II.
Havličkovo nam. 32. 2685

POSESTVO

hiša z vrtom, hlev in troje goveje
živine se proda. — Lenart Pub,
Vrhovce 6, p. Vič pri Ljubljani.

Izurjena, povsem poštena

kuharica

se išče proti dobri plači k 2 osebam.
Naslov na upravo »Slovenca« št. 2911.

Priporočamo trdnico

Jos. Petelinc v Ljubljani

Tovarniška zaloga živalnih strojev, njih
posameznih delov, igel in olja ter
potrebščin za živilje in drugega galan-
terijskega blaga.

Šivalni stroji raznih sistemov in oprem
na razpolago. Se garantirano staro
blago.

Sv. Petra nasip št. 7, blizu franciškan-
skega mostu levo ob vodi, tretja hiša.

100.000 i

hvalnišni odjemalcev
poizidjo, da uničevalce korenin
»Rabalam« v treh dneh brez bole-
čin odpravi kurja oosa, bradavice,
trde koze. Uspeh izjemen! Cena
3 K, 3 lončci 7 K, 6 lončkov 10 K.
Posilj. pravek, »H«
odstranja naglo not-
na rokah in nogah.
Cena 2-50, 3-50, 5-50
»Girac« omešča
razpoke na roke.
Cena 5 K, 3 lončci
12 K.
Zobobol odstrani
»Fides«
silitrov, revmatiz-
močine, ko je že
vse odjeklo, in pri
otilih zobeh. Če ni
uspeha, denar nazaj.
Cena 3 K, 3
pušice 7 K, 6 pušic 10 K, Nikak okam, zobovje,
ne nepriljet, dušni Srečno bele zobe da »Xris«
zobna točnina. Takoj, uspeh. Cena 3 K, 5 stekl.
7 K. KEMENY, Kanchau (Kassa) i. poštni predal
12-6-20, Ogrsko. 1146

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri člo-
veku in živini mazilo zoper srbečico.
Brez duha in ne maže perilo. 1 lonček
za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K pošt-
nine pristo. — Prodaja in razpoložila
lekarna Trnkóczy v Ljubljani, zraven
rotovža. 1212

Več vagonov

živega apna

ima napredaj, Valentin URBANČIČ,
Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 1.

- Oddajajo se samo celi vagoni! -

Proda se

postelja

z modrocem. Več se poizve v
Rožni dolini 233.

Kupim srednje veliko

posestvo ali gostilno

z nekaj zemlje v celjski okolici ali kje
v okolici kakšnega velikega trga. Po-
nudbe na upravnistvo »SLOVENCA«
pod »MLAD GOSPODAR« št. 2919.

Stanovanje in hrana se išče za 15 letno
učenko (dijakinjo) pri krščanski, najraje nemški družini
a tudi slovenske niso izključene. Ce-
njene ponudbe naj se blagovolijo po-
slati na upravnistvo »Slovenca« pod
naslov »Krščanska družina« št. 2918.

Mesto hišnega in pisarniškega

oskrbnika

se odda pri tiskarni Ig. pl. Klein,
mayr & Fed. Bamberg, Ljubljana.

Službo občinskega tajnika

išče invalid (računski podčastnik), ka-
teri je tako službo pred odhodom k
vojakom skozi več let opravljal. — Isti
je 44 let star, samec, slovensčine in
nemščine popolno zmožen. Ponudbe
pod »Zanesljivi« 2921 na upravn-
stvo »SLOVENCA«

Kupimo vsako množino

tudi v manjših delih za lastno
porabo

šlak-orange

kg a K 170.—

šlak-rubin

kg a K 130.—

salmijak v kosih

kg a K 35.—

žveplo, čisto

kg a K 26.—

smirkovo platno

št. 1-6 kos a K 1'60,

smirkovo platno

št. 000-0 kos a K 1'—

stearin

kg a K 100.—

»Indikator« kemična tovarna,

Budapest V. Honved utca 42.

Brzljavni naslov: Indikator-

Budapest.

Terezija Gjud naznanja vsem sorodnikom in znancom ža-
lostno vest, da je njen ljubljani polubrat

Franjo Tekavec

mirno zaspal v Gospodu ter bil pokopan v Moroviču dne 8. 8. t. l.
Blag mu bodi spomin in lahka zemlja hrvaška.

Št. 11262.

Dražbeni oklic.

V skladišču špedicijske trdnice »Balkan« v Ljubljani na Du-
najske cesti št. 33 bode F. Alberti, trgovec v Trstu, kavarna
New-Jork, zastopan po dr. Fran Tomiškcu, odvetniku v Ljubljani
prodal v sredo 21. avgusta 1918 ob 10 uri popoldne potom pro-
stovoljne javne dražbe 35000 kosov **surogatnega mila** in
sicer 350 zabojev po 100 kosov v skupni teži 10200 kg.
Kupci se vabijo.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 19. avgusta 1918.

**Pomanjkanje črnila
v steklenicah**

bo vedno občutnejše radi pomanjkanja
steklenic. Nudim Vam zato

„Ejesin“

črnilni ekstrakt v vseh barvah, kakor tudi
ekstrakti za kopirno črnilo. Za urade,
trgovce itd. Nikak vojni nadomestek,
Zajamčeno. Prihranka 50 odstotkov.

Nudim nadalje

„Birolin“

Iz vsakega zavoja skuha lahko vsak do
10 litrov izbornega piva.

Nadalje

„Spira“

izborni nadomestek za žgalni špirit. Se
ne raztopi ne v vodi, ne v vročini. Gori
kot špirit. Pri boleznih, potovanjih itd.
neobhodno potreben za hitro segretje
pijač itd.

Proti naprej poslanim 10 K pošljem kot
vzorec poštne prosto: 5 zavojev »Birol-
lina«, 5 zavojev »Ejesina« in vzorec
»Spira« ter navodilo v slovenskem jeziku.
Cela Jugoslavija že barva obleke z
mojo barvo

„Internacional“

Dobi se razen že opisanih tudi roza-barva.
Za naročila od 10.000 zavojev naprej
znaten popust. — Zahtevajte cenik teh in
drugih predmetov. 2915

Se priporoča s spoštovanjem

R. Gotič,
Vrhnika.

Krasna vrtna oziroma stavbna PARCELA

na najlepšem delu mesta, sedaj cela
izborna obdelana, se prodaja. V seda-
njem obdelanem stanju zadostuje za
potrebo 5 do 6 družin in se rentira z
nad 20% letno. Poizve se pri
Fran Goldman-u

Ljubljana, Križevniška ulica št. 9/II.

Sprejme se na orožniško postajo na

deželi dobra

kuharica

katera je zmožna voditi samostojno
gospodinjstvo, v starosti 35 do 50 let.
Nastop takoj. Plača po dogovoru. Po-
nudbe in vprašanja na upravo »Slo-
venca« pod »orožnik« 2920 do 25. 8. 1918.

100 K dobi

kdor preskrbi družini (4 osebe)

1 do 2 sobi

s pripadki do 15. sept. Cenjene
ponudbe na upravnistvo »Slo-
venca« pod »2 novi opravi«.

KUPI SE VELIK

štedilnik

Ljubljana, Breg 20.III., od 12. do 2. pop.

KUPI SE

hiša z gostilno

na prometnem kraju v Ljubljani ali oko-
lici. Ponudbe na upravnistvo »Slovenca«
pod: »HISA-GOSTILNA«. 2913

IŠČE SE

stanovanje

z 2 ali 3 sobami s pritliklinami za
tako v Ljubljani ali bližnji okolici.
Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod
»STANOVANJE«. 2914

Lep otroški

voziček

se odda proti živilu. — LJUBLJANA,
RIMSKA CESTA 2, II. nadstropje. 2899

PRODA SE

lovski pes

4 mesece star. — Naslov se poizve pri
upravnistvu »Slovenca« pod šte. 2895.

DEKLE srednjih let, poštena, za-

nesljiva, IŠČE SLUŽBE kot 2898

KUHARICA

najraje v župnišče na Kranjsko. Vajena
je tudi gospodinskih del. Naslov pove
upravnistvo »Slovenca« pod šte. 2898.

Učne knjige, ilustr. časopisi, zabavne

knjige, nemške, francoske in angleške,

dalje staro sv. pismo, svetilke,

mizica za čaj, pahljača iz želatine z

nojevim peresi, šest nočnih damskih

jopic SE PRODA ali ZAMENJA ZA

ŽIVILA ali PREMAG. — Vpraša naj se:

2892 LJUBLJANA,

Mestni trg št. 8, II. nadstropje levo.

išče se poštena

služkinja

na deželo, v starosti od 30 do 40 let.
Opravila: kuhanje, pospravljanje in ob-
delovanje vrta. Plača 25 K. Naslov pove

iz prijaznosti upravnistvo »SLOVENCA«

pod šte. 2891.

Izjava.

Podpisana izjavljam, da nisem plačnica
za dolgove, ki jih napravlja moj mož
Jakob Cimperman. 2910

JEDERT CIMPERMAN,

LJUBLJANA.

Umetno gnojenje

bo samo

Vaša korist

toda ne odlašajte! — Zahtevajte takoj ponudbe na

20% kalli-jevo sol in 14% kajnit

Poznejših naročil vsled težavnega uvoza ne bo mogoče iz-
vršiti! Pojasnil